

TIDAHOLMS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2021

Innehåll

1. Kommunalrådet har ordet	5
2. Översikt över verksamhetens utveckling	6
3. Förvaltningsberättelse	9
Den kommunala koncernen	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
Händelser av väsentlig betydelse	16
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	17
Vision och mål i Tidaholms kommun	18
Verksamhetsberättelse: Kommunstyrelse	39
Verksamhetsberättelse: Barn- och utbildningsnämnd	40
Verksamhetsberättelse: Kultur- och fritidsnämnd	42
Verksamhetsberättelse: Samhällsbyggnadsnämnd	43
Verksamhetsberättelse: Social- och omvårdnadsnämnd	44
Verksamhetsberättelse: Jävsnämnd	45
Verksamhetsberättelse: Samhällsskydd mellersta Skaraborg	45
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	46
Väsentliga personalförhållanden	51
Förväntad utveckling	58
4. Resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys	63
Redovisningsprinciper	69
Noter	72
Ekonomisk redovisning Vatten- och avloppsreningsverk	80
Uppföljning av finansiella risker	84
Driftsredovisning	85
Investeringsredovisning	86
Revisionsberättelse	

I. Kommunalrådet har ordet

År 2021 blev ett mycket minnesvärt år i Tidaholms historia. Pandemin, som kom till Sverige redan 2020, sköljde över oss med en ny våg. Kommunens verksamheter prövades hårt. Tack vare fantastiska insatser från våra medarbetare klarade vi av att upprätthålla den samhällsviktiga kommunala verksamheten. En stor eloge ska gå till alla kommunens anställda: Riktigt bra jobbat!

Vi genomförde för första gången i vår kommuns historia en lokal folkomröstning. Den 5:e september röstade Tidaholmarna om framtiden för Lindängens äldreboende. En mycket klar majoritet röstade för att Lindängen ska finnas kvar.

Vid budgetomröstningen på fullmäktige i september röstades Socialdemokraternas och Vänsterpartiets budgetförslag ned. I stället vann den dåvarande oppositionens budgetförslag, som förutom Allianspartier Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna, även stöddes av Miljöpartiet, Sverigedemokraterna samt de partilösa ledamöterna. Detta ledde till ett historiskt maktskifte i Tidaholms kommun. Vi i den nya majoriteten avser att respektera resultatet i folkomröstningen. Lindängen ska åter bli äldreboende.

Kommunen gjorde ett mycket starkt resultat 2021. Vi kunde till och med göra en förtida inlösen av pensionsskulden, vilket minskar kommunens framtida pensionskostnader. Arbetslösheten är för närvarande mycket låg, vilket är positivt i alla avseenden. Det ger högre skatteintäkter och lägre kostnader för försörjningsstöd. Men framför allt ger det mer välmående medborgare.

I december togs första spadtaget för kriminalvårdens utbyggnad. Det kommer att ge drygt hundra nya jobb när utbyggnaden är klar. Det ger också åtskilliga jobb under tiden utbyggnaden pågår då Specialfastigheter, som äger kriminalvårdens lokaler, planerar att anlita lokala entreprenörer till en stor del av arbetet.

Det byggs även mycket bostäder i vår kommun. Röda och rosa skolan på Kungsbroområdet håller på att byggas om till lägenheter. På Järnskog byggs etapp 2 med lägenheter. Även Samrealskolan ligger i startgroparna för att byggas om till lägenheter. På Rosenberg bebyggs tomterna med oförminskad takt. Det släpps även tomter i Kungslena och Ekedalen, vilket det redan finns ett stort intresse för. Det är en glädje att hela vår kommun växer och utvecklas!

Det är med en positiv känsla vi tar oss an 2022 och ser till att vår kommun fortsätter att utvecklas och bli ännu bättre för oss alla.

Runo Johansson

Runo Johansson (L)
Kommunstyrelsens ordförande

2. Översikt över verksamhetens utveckling

Resultatet för den kommunala koncernen år 2021 uppgår till 79,4 miljoner kronor. Detta kan jämföras med resultatet år 2020, som var 35,2 miljoner kronor. Förbättringen av resultatet beror på att resultatet är bättre i både kommunen och i den kommunala koncernen jämfört med föregående år.

Resultatet för kommunen år 2021 uppgår till 38,1 miljoner kronor. Resultatet år 2020 var 18,8 miljoner kronor. Resultatet år 2021 motsvarar 4,6 procent av skatter och bidrag. Detta innebär att kommunen har uppnått det finansiella målet, vars målvärde är 2,0 procent för år 2021. Soliditeten i kommunen uppgår till 40,8 procent. Därmed uppnår kommunen även det andra finansiella målet, vars målvärde är 30 procent år 2021.

Kommunens totala budgetavvikelse uppgår till 21,1 miljoner kronor mot budget. Budgetavvikelsen beror till största del på ökade skatteintäkter jämfört med budget.

Uppföljningen av fullmäktiges strategiska mål visar att kommunen uppnår målet inom målområdet Medborgaren i fokus. Kommunen uppnår delvis de strategiska målen inom målområdena Attraktiv kommun, Ett miljömässigt hållbart samhälle, Levande näringsliv och Attraktiv arbetsplats.

Då de verksamhetsmässiga strategiska målen uppnås helt respektive delvis samtidigt som kommunen når de finansiella målen, gör kommunen bedömningen att Tidaholms kommun har en god ekonomisk hushållning år 2021.

Kommunens verksamheter har under 2021, liksom 2020, påverkats på många olika sätt av covid-19-pandemin. Verksamheter inom skola, kultur och fritid, samhällsbyggnad, vård och omsorg har anpassat sina arbetssätt, sin service till invånare och prioritering av arbetsuppgifter utifrån rådande omständigheter och restriktioner. Pandemin har också medfört konsekvenser som återstår att hantera framöver.

Samtidigt har kommunens utvecklingsarbete under 2021 fortgått inom en rad områden, så som bostadsförsörjning, näringslivsfrågor, samhällsplanering, digitalisering, besöksverksamhet, service till invånare samt skolornas kvalitet och likvärdighet.

MÅLUPPFYLLNAD 2021

ETT STRATEGISKT MÅL ÄR HELT OCH FYRA ÄR DELVIS UPPNÅDDA

KOMMUNALA KONCERNENS RESULTAT 2021

79,4 miljoner kronor

RESULTAT 2020: 35,2 miljoner kr

KOMMUNENS RESULTAT 2021

38,1 miljoner kronor

RESULTAT 2020: 18,3 miljoner kr

FOLKMÄNGD 2021

12 825 personer

FOLKMÄNGD 2020: 12 790 personer

SKATTESATS 2021

22.07 %

SKATTESATS 2020: 22.07 %

UTFÖRDA INVESTERINGAR 2021

65 miljoner kr

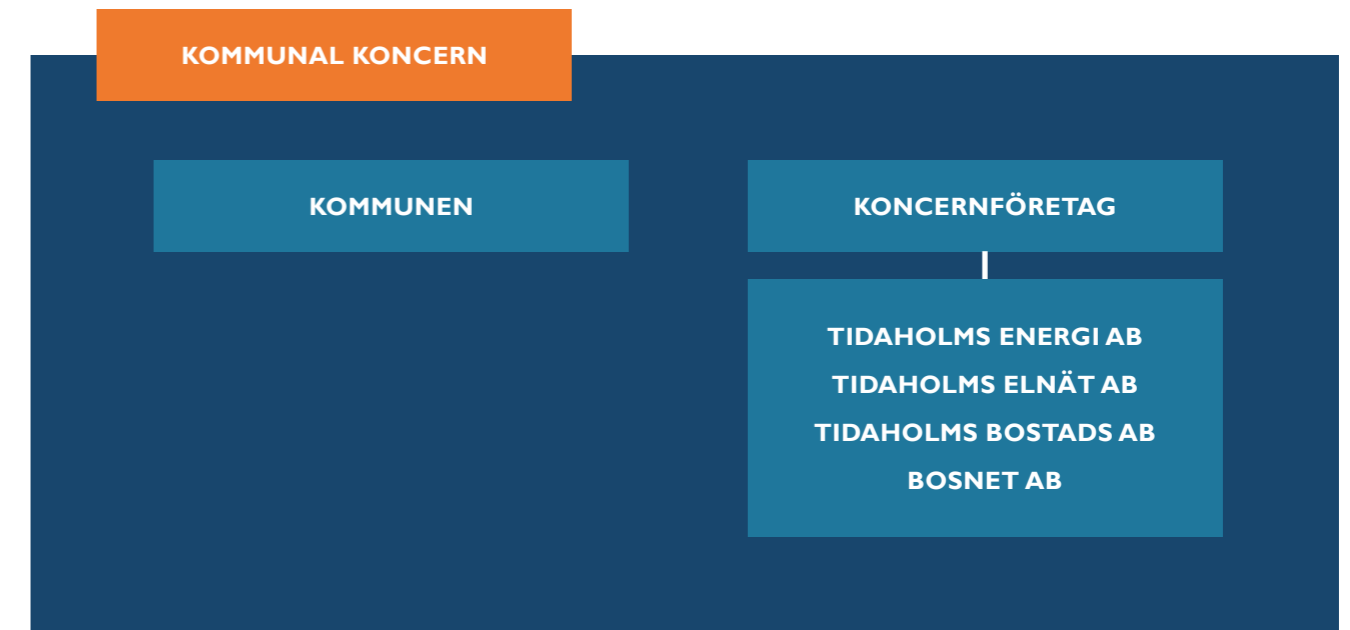
UTFÖRDA INVESTERINGAR 2020: 115 miljoner kronor

3. Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen består av Tidaholms kommun och kommunens koncernföretag. Kommunen är ensam ägare av bolagen Tidaholms Energi AB, Tidaholms Elnät AB och Tidaholms Bostads AB, samt delägare i bolagen Bosnet AB och Netwest Sweden AB.

Kommunens organisation

Den politiskt valda organisationen utgörs av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och följande nämnder:

- barn- och utbildningsnämnden
- kultur- och fritidsnämnden
- samhällsbyggnadsnämnden
- social- och omvårdnadsnämnden
- jävsnämnden
- valnämnden
- nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS)

Samtliga nämnder, förutom jävsnämnden och valnämnden, har ett arbetsutskott som bereder ärendet som ska hanteras i nämnden. Kommunstyrelsen har även ett personalutskott.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) har samhällsskyddsansvar för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner. Nämnden med tillhörande förvaltning har sitt säte i Falköpings kommun.

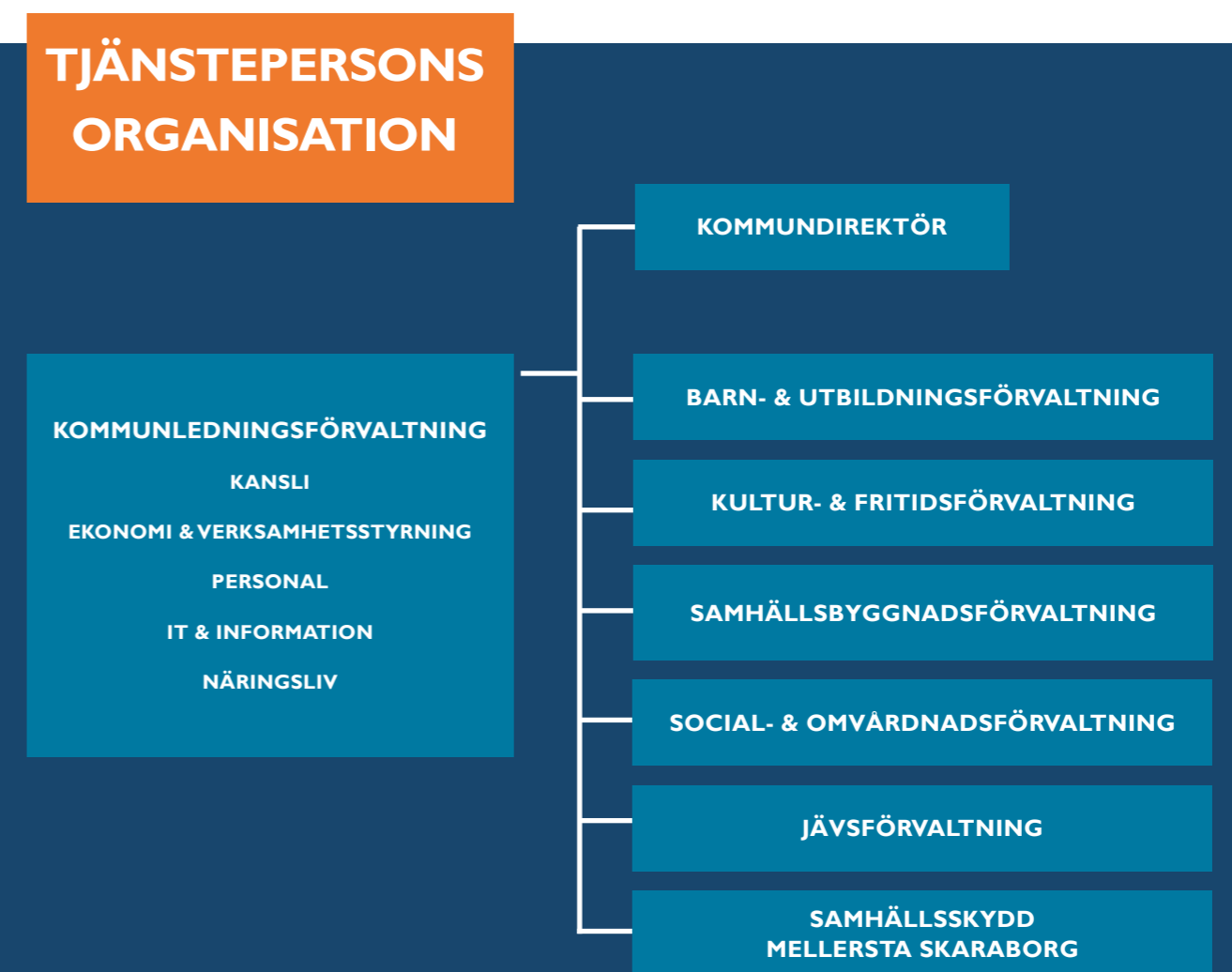
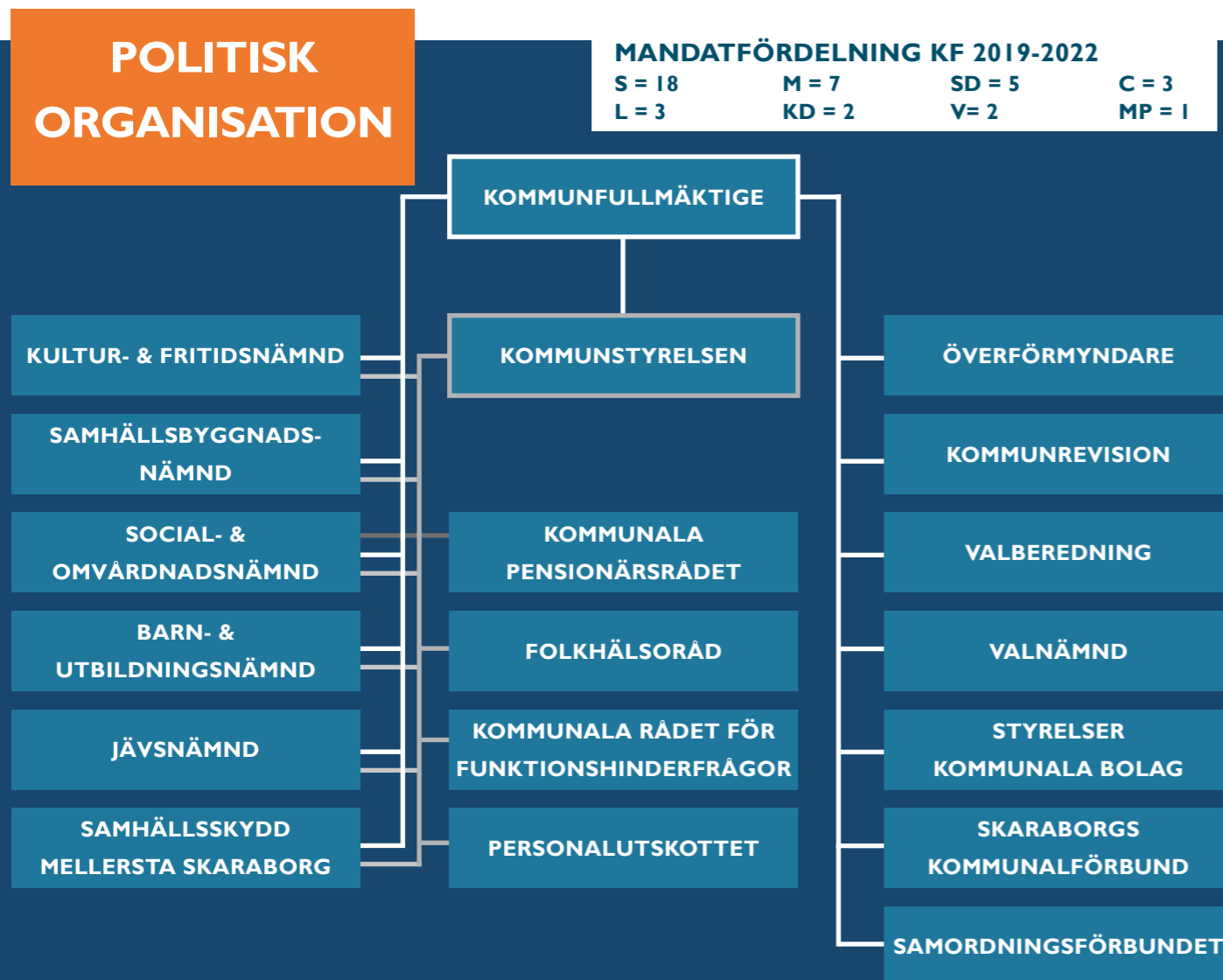
Överförmyndaren, kommunrevisionen, valberedningen, valnämnden samt de kommunala bolagen arbetar på uppdrag av kommunfullmäktige. Fullmäktige utser även kommunens representanter i Skaraborgs kommunalförbund och Samordningsförbundet.

Det kommunala pensionärsrådet bereder vissa ärenden till social- och omvårdnadsnämnden. Folkhälsorådet och det kommunala rådet för funktionshinderfrågor bereder vissa ärenden till kommunstyrelsen.

Förvaltningsorganisationen omfattar följande förvaltningar:

- barn- och utbildningsförvaltningen
- kommunledningsförvaltningen
- kultur- och fritidsförvaltningen
- samhällsbyggnadsförvaltningen
- social- och omvårdnadsförvaltningen
- jävsförvaltningen
- samhällsskydd mellersta Skaraborg (räddningstjänsten)

Varje förvaltning arbetar på uppdrag av motsvarande nämnd. Kommunledningsförvaltningen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen.

Kommunala koncernföretag

Koncernen Tidaholms Energi AB

Koncernen består av moderbolaget Tidaholms Energi AB samt dotterbolagen Tidaholms Elnät AB (Teab), Tidaholms Bostadsbolag AB (Tbab), 20 procent av Bosnet AB samt 3 procent av Netwest Sweden AB. Tidaholms Energi AB ska utöva en aktiv styrning och ledning av de bolag som ingår i koncernen. Enligt ägardirektiven ska de kommunala bolagen bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor.

Tidaholms Energi AB

Som energibolag är Tidaholms Energi AB kommunens redskap för att bedriva produktion och försäljning av el och fjärrvärme. Bolaget ska även anlägga och underhålla IT-infrastruktur samt stadsnätutbyggnad inom Tidaholms kommun på marknadsmässiga villkor.

Tidaholms Elnät AB

Tidaholms Elnät AB bedriver distribution av el. Bolaget ska även arbeta aktivt med att stärka Tidaholms kommuns attraktionskraft och tillväxt.

Tidaholms Bostads AB

Tidaholms Bostadsbolag AB är kommunens allmännyttiga bostadsbolag. Bolaget ska främja en god bostadsförsörjning och lokalförsörjning i Tidaholms kommun. Bolaget äger och förvaltar 300 lägenheter samt lokaler, garage och parkeringsplatser i anslutning till bostadshusen. Bolaget förvaltar och äger även industrifastigheter.

Bosnet AB

Bosnet AB har sitt säte i Karlsborg och ägs med 20 procent vardera av Tidaholms Energi AB, Hjo Energi AB, Karlsborgs Energi AB, Tibro Energi AB och VänerEnergi AB. Som stadsnätoperatör ska bolaget främja telekommunikationsutvecklingen i ägarkommunerna. Detta gör bolaget genom att stötta och samordna ägarnas utveckling på området.

Netwest Sweden AB

Netwest Sweden AB har sitt säte i Alingsås och ägs av Västragötalandsregionen, västsvenska kommuner och energibolag. Netwest arbetar med en hållbar och framtidssäkrad bredbandsutveckling i Västra Götaland.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkningsutveckling och bostadsförsörjning

Under 2021 ökade kommunens befolkning med 35 personer till 12 825. Dendemografiska utvecklingen i kommunen är att andelen barn och äldre ökar i snabbare takt än gruppen 20-64 år. De senaste 10 åren (2011-2021) har den demografiska försörjningskvoten i Tidaholms kommun gått från 0,80 till 0,88. Det innebär att skatteintäkter från varje vuxen i arbetsför ålder år 2021 finansierar välfärd för 0,88 personer. Befolkningsprognoser för Tidaholm och Sverige visar att denna utveckling kommer att förstärkas framöver i takt med att andelen äldre ökar allt mer.

Bostadsförsörjning

Sedan flera år råder brist på lägenheter i Tidaholms tätort, vilket är ett hinder för unga vuxna som vill flytta hemifrån. Det råder även brist på lägenheter och boenden som är anpassade för äldre invånare. Detta medför en tröghet i flyttkedjorna, då äldre personer som efterfrågar lägenheter i stället bor kvar i småhus och villor. Om utbudet av tillgängliga lägenheter, trygghetsboende eller seniorboende inte utökas inom kort riskerar kommunen att få ökade kostnader för bostadsanpassningar samt ett ökat antal ansökningar till särskilt boende.

För närvarande byggs nya lägenheter i Tidaholm på Kaplanen, Kungsbro och Järnskog etapp 2. Det kommer dock inte att finnas hiss till de 16 lägenheter som byggs i Kungsbro, vilket gör att de inte är anpassade för äldre invånare. Kommunen tillskapar även nya villatomter.

Arbetslöshet och sysselsättning

I Sverige har arbetslösheten ökat från 6,6 procent före pandemin till 7,2 procent i december 2021. I Skaraborg är utvecklingen den motsatta. Arbetslösheten i Skaraborg var i december 2021 5,8 procent, vilket är samma låga nivå som före pandemin. Enligt arbetsförmedlingens prognos i januari 2022 kommer arbetslösheten fortsätta att minska i Skaraborg.

I december 2021 hörde Tidaholms kommun till de kommuner i Skaraborg som hade lägst arbetslöshet: 4,8 procent. Ungdomsarbetslösheten har minskat i kommunen under året och är vid början av 2022 lägre än genomsnittet i riket. Långtidsarbetslösheten har däremot inte minskat under 2021 i Tidaholms kommun. De flesta som hamnar i långtidsarbetslöshet har låg utbildningsnivå. Utanförskapet leder många gånger till psykisk ohälsa och även missbruk.

Enligt arbetsförmedlingen har det blivit allt svårare att matcha arbetskraftens utbildningsbakgrund med arbetsgivarnas efterfrågan på kompetens. Detta gäller inte minst i Skaraborg, där en tilltagande brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens gör det allt svårare för arbetsgivare att tillsätta tjänster.

Antalet nyanlända kommuninvånare som är inskrivna vid arbetsförmedlingens etableringsprogram har minskat under året. Under 2021 fick flera deltagare anställningar genom extratjänster i kommunen. I slutet av 2021 togs möjligheten till extratjänster bort av arbetsförmedlingen. Därmed har det blivit svårare för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

Socialtjänst samt vård och omsorg

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har varierat mellan 5,7 och 6,6 procent under 2015-2020. År 2020 uppgick andelen till 6,2 procent. De senaste åren har dock andelen barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ökat, från 1,1 procent år 2018 till 2,9 procent år 2020. Detta tyder på att vårdnadshavare som tar emot ekonomiskt bistånd får allt svårare att återgå till egen försörjning.

Kostnaderna för försörjningsstöd har varit högre än väntat år 2021. Under våren utfördes därför en genomlysning av de individer som uppbär långvarigt försörjningsstöd i syfte att få en ökad förståelse för vad som hindrar dem från att nå egenförsörjning och vilka insatser som krävs för att de ska nå egenförsörjning. Social- och omvårdnadsförvaltningen planerar för fortsatta åtgärder utifrån genomlysningens slutsatser.

Antalet placeringar av personer med missbruksproblematik var högre än väntat år 2021.

Antalet inkomna orosanmälningar för barn och unga har ökat, efter en minskning under pandemins första månader. De flesta insatser som beviljas till barn och unga utförs inom kommunens öppenvård. Andelen placeringar av barn och unga ligger på en låg nivå.

Andelen personer som ansöker om och beviljas hemtjänst ökar stadigt. Framför allt sker en ökning vad gäller tid och behov av dubbelbemanning. Allt fler svårt sjuka äldre med behov av avancerad hälso- och sjukvård vårdas både i ordinärt boende och på kommunens särskilda boenden.

Arbetsmarknad

Hösten 2019 tog Nobia ett inriktningsbeslut att flytta verksamheten Nobia Production AB från Tidaholm. Omställningen påverkar kommunens invånare, näringsliv, servicenivå och kommunens attraktivitet. Efter förhandlingar med de fackliga företrädarna presenterades ett omställningspaket som innebär att:

- cirka hundra arbetstillfällen blir kvar i Tidaholm genom att ett nytt bolag bildas - Tidaholms träcenter,
- företaget satsar på kompetensutveckling där samtliga anställda valideras,
- busstransporter på arbetstid ordnas under första året,
- en miljon avsätts som omställningsstöd för att ge anställda som vill utbilda sig till ett annat yrke möjlighet att göra detta.

Kommunledningsförvaltningen har sedan år 2020 en process för att strukturerat arbeta med att mildra effekten, mobilisera och kraftsamla för att fånga upp de möjligheter som investeringar och etableringar skapar.

Under år 2021 påbörjades en ombyggnation av Kriminalvårdens anstalt i Tidaholm. Anstalten ska byggas ut från dagens 180 platser till 320 platser. Byggnation av bostadshus och en rad andra byggnader kommer att genomföras i etapper. Projektet beräknas skapa 115 nya arbetstillfällen och vara helt klart omkring 2028.

Kommunen som arbetsgivare

I januari 2020 beslutade kommunstyrelsen att införa en anställningsrestriktion inom Tidaholms kommun. Anställningsrestriktionen innebär att alla anställningar ska beslutas av förvaltningschef för respektive förvaltning. Under 2021 har anställningsrestriktionen, tillsammans med pandemin, medfört att flera planerade utvecklingsinsatser inte har påbörjats därför att kommunen inte har haft tillräckligt med personal. Anställningsrestriktionen togs bort under hösten 2021 i enlighet med kommunstyrelsens beslut.

Sedan 1998 redovisar Tidaholms kommun pensionsförpliktelserna enligt den så kallade blandmodellen, där pensioner intjänade före 1998 inte skuldbokförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförpliktelser redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner intjänade innan 1998 återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen uppgår till 158 mnkr inklusive särskild löneskatt år 2021. Motsvarande belopp år 2020 var 168,7 miljoner kronor.

De pensionsförpliktelser som uppstår löpande försäkrar kommunen i huvudsak genom att betala premier. Äldre förpliktelser, från 1997 eller tidigare, är i huvudsak återlånade, vilket innebär att finansieringen sker i samband med utbetalningar av dessa förpliktelser.

Händelser av väsentlig betydelse Kommunens politiska ledning

Vid fullmäktiges sammanträde den 27 september beslutade kommunfullmäktige att anta oppositionens förslag till *Strategisk plan och budget 2022–2024*. Den 28 september inkom ordföranden för kommunens nämnder och styrelse med begäran om entledigande. Därefter utsåg fullmäktige nya nämndordföranden och valde även en ny kommunstyrelse. Tidaholms kommun genomgick på så sätt ett maktskifte under hösten 2021.

Folkomröstning

I augusti 2020 lämnade Ekedalens samhällsförening in ett folkiniciativ gällande det särskilda boendet Lindängen. Rubriken på namnlistorna var "FOLKINITIATIVET FÖR Låt Lindängen leva – Trygghet, omtanke i en god livsmiljö". I januari 2021 beslutade kommunfullmäktige att det ska genomföras en folkomröstning.

Folkomröstningen ägde rum den 5 september, med förtidsröstning under de föregående två veckorna. Frågeställningen lød: *Tycker du att det särskilda boendet/äldreboendet Lindängen ska vara kvar? Svarsalternativen var ja, nej samt avstår.* Resultatet fastställdes den 7 september till 83,8 procent ja, 13,6 procent nej och 2,4 procent avstår. Valdeltagandet uppgick till 37,6 procent. Fullmäktige beslutade i oktober 2021 att resultatet i folkomröstningen respekteras och Lindängen åter ska öppnas som särskilt boende för äldre.

Fastigheter

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2021 att försälja fastigheter på Kungsbroområdet till Tidaholms bostads AB. Tidaholms bostads AB har inlett projektet att bygga om befintliga fastigheter till lägenheter.

I juni 2021 beslutade kommunfullmäktige att sälja två fastigheter där kommunen idag inte bedriver någon verksamheter. Detta i enlighet med fullmäktiges strategi för att uppnå det strategiska målet *Tidaholms kommun skall ha en god ekonomisk hushållning*. Strategin anger att kommunen *aktivt ska avyttra fastigheter i egen regi där kommunen ej bedriver verksamhet*.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ansvarsstruktur

Enligt kommunallagen ska det i varje kommun finns en beslutande församling: ett fullmäktige. Kommunfullmäktige tillsätter en styrelse samt de nämnder som utöver styrelsen behövs för att utföra kommunens uppgifter och övrig verksamhet. I Tidaholms kommun finns det utöver kommunstyrelsen fyra nämnder som bedriver och ansvarar för verksamhet. Fullmäktige har även tillsatt en jävsnämnd och en valnämnd samt styrelser för de kommunala bolagen. Kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder, förvaltningar och bolag utgör tillsammans Tidaholms kommunkoncern.

I avsnittet *Uppsiktsplikt* redovisas hur kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt över kommunens nämnder och bolag.

Mål, budget och uppföljning inom kommunen

Inför varje år antar fullmäktige en *Strategisk plan och budget* med strategiska mål för kommunens utveckling. Förslag till mål och budget tas fram av budgetberedningen med stöd av ledande tjänstepersoner. Budgetberedningens sammansättning beslutas av kommunstyrelsen inför varje kommande budgetprocess.

De strategiska målen tar sin utgångspunkt i fullmäktiges långsiktiga vision för kommunens utveckling. Fullmäktige adresserar strategiska mål till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, social- och omvårdnadsnämnden samt kommunstyrelsen.

Varje nämnd antar en verksamhetsplan med detaljbudget och verksamhetsmål. Verksamhetsmålen konkretiserar vad nämnden vill uppnå för att bidra till fullmäktiges strategiska mål. Detaljbudgeten anger hur nämnden fördelar medel för att bedriva verksamheter och service på ett sådant sätt att verksamhetsmålen kan uppnås. Förvaltningen är ett stöd i nämndens arbete med att utarbeta förslag till verksamhetsplan.

På tjänstemannanivå äger varje enhetschef möjlighet att anta enhetsmål som anger vad en verksamhet eller avdelning ska uppnå för att bidra till nämndens verksamhetsmål.

Underlag vid formulering och prioritering av mål är dels lärdomar och slutsatser från tidigare uppföljningar, dels omvärlds- och behovsanalyser som beskriver vilka trender och utmaningar som sannolikt kommer att påverka kommunens verksamheter framöver.

De medel som kommunen har att utgå ifrån vid budgetberedning är skatteintäkter, utjämning och bidrag. Skatteintäkter erhålls från medborgare inom kommunen samt genom extra statsbidrag. Nämnderna erhåller en budgetram utifrån en resursfördelningsmodell som grundar sig på de berörda verksamheternas standardkostnader och volymer. Varje verksamhet ska erhålla resurser utifrån sina förutsättningar och behov.

Fullmäktige, kommunstyrelse och nämnder följer upp mål och budget två gånger om året. Utöver detta följer nämnder och kommunstyrelse löpande upp sina respektive budgetar i månadsrapporter.

Uppföljningen av mål inleds med att tjänstepersoner följer upp enhetsmål och aktiviteter på enhetsnivå. Med detta underlag tillsammans med indikatorer följer förvaltningen upp nämndens verksamhetsmål. Måluppfyllelsen redovisas i en delårsrapport och en verksamhetsberättelse. Nämnden fastställer dessa rapporter och skickar dem till kommunstyrelsen.

I den strategiska planen anger fullmäktige vilken nämnd som är ansvarig för uppföljningen av respektive strategiskt mål. År 2021 följer kommunstyrelsen upp fyra strategiska mål och samhällsbyggnadsnämnden följer upp två.

De strategiska målen följs upp av tjänstepersoner inom berörda förvaltningar. Måluppföljningen omfattar aktiviteter och åtgärder som direkt avser bidra till det strategiska målet i fråga, indikatorer som speglar kommunens utveckling i förhållande till varje strategiskt mål samt nämndernas uppföljning av verksamhetsmål som ska bidra till det strategiska målet. Resultaten av måluppföljningen redovisas till kommunstyrelse och kommunfullmäktige vid delårsbokslut och årsredovisning.

Vision och mål i Tidaholms kommun

Kommunfullmäktige har antagit en vision som beskriver hur Tidaholms kommun ska utvecklas på lång sikt. Denna vision ligger till grund för de mål som kommunfullmäktige och nämnder har antagit.

Så här arbetar kommunen med mål

Fullmäktiges vision för Tidaholms kommun kompletteras av sex målområden:

- Attraktiv kommun
- Medborgaren i fokus
- Ett miljömässigt hållbart samhälle
- Ett levande näringsliv
- Attraktiv arbetsplats
- God ekonomisk hushållning

Vår vision för Tidaholms kommun

I Tidaholms kommun ska vi kunna leva och bo i en god livsmiljö som skapar trygghet, omtanke och utveckling för både individ och företag. Tidaholms kommun ska vara trygg och säker att bo, vistas och verka i och ge samma möjligheter för alla invånare. Därför är samverkan med andra aktörer i samhället viktigt.

Omtanken är vår ledstjärna i vardagen för våra medborgare, vår miljö, vårt klimat, nästa generation och vår framtid. Gemensamt ansvar och samarbete mellan kommuninvånare, beslutsfattare, förvaltning, organisationer/föreningar och lokala företagare ger förutsättningar för en stark handlingskraft och utveckling för individer och företag.

För varje målområde har fullmäktige antagit en beskrivning av den önskade utvecklingen – en politisk viljeriktning. Dessa finns att läsa i Strategisk plan och budget 2021–2023.

För att styra kommunens arbete i riktning mot vision och målområden har kommunfullmäktige antagit sex strategiska mål, ett för varje målområde.

Varje strategiskt mål åtföljs av indikatorer. En väl vald indikator beskriver förhållanden som förändras i takt med att kommunen närmar sig målet. På så vis ger indikatorernas utveckling värdefull information vid uppföljning av målen och bedömning av måluppfyllelsen.

Indikatorernas utfall bedöms på följande sätt:

- Då utfallet för en indikator motsvarar 0–79 procent av målvärdet bedöms målvärdet vara ej uppnått (röd symbol).
- Då utfallet motsvarar 80–99 procent av målvärdet bedöms målvärdet vara delvis uppnått (gul symbol).
- Då utfallet motsvarar 100 procent av målvärdet eller mer, bedöms målvärdet vara uppnått (grön symbol).

För vissa indikatorer saknas utfall för år 2021, och i enstaka fall även år 2020. Avsaknad av utfall beror i regel på att nyckeltal och offentlig statistik ännu inte har publicerats, eller att en undersökning genomförs väntat år med uppehåll år 2021. Då ett utfall saknas för år 2021 tas i stället det rapporterade utfallet från föregående år i beaktande vid värdering av måluppfyllelse.

Strategiska mål

◆ Attraktiv kommun

Tidaholms kommun skall aktivt medverka till att skapa förutsättningar för det goda livet

● Medborgaren i fokus

Kommunens verksamheter och service för medborgare präglas av delaktighet, hög kvalitet och effektivitet

◆ Ett miljömässigt hållbart samhälle

Tidaholms kommun utvecklas till ett mer miljömässigt hållbart samhälle

◆ Ett levande näringsliv

Tidaholms kommun skall vara en aktiv och främjande kraft för näringslivet och civilsamhället

◆ Attraktiv arbetsplats

Tidaholms kommun skall vara en attraktiv arbetsplats

● God ekonomisk hushållning

Tidaholms kommun skall ha en god ekonomisk hushållning

Mål- och resultatuppföljning

Årsredovisningen följer upp fullmäktiges *Strategiska plan och budget 2021–2023*. För varje strategiskt mål redovisas en analys som beskriver de resultat, förändringar och lärdomar som vuxit fram tack vare årets arbete.

Tyd resultatet så här

- Grönt (cirkel) betyder att kommunen har uppnått målet
- Gult (romb) betyder att kommunen har närmat sig målet men inte uppnått målet
- Rött (kvadrat) betyder att kommunen inte har närmat sig och inte uppnått målet

Utgångspunkten vid bedömning av måluppfyllelse för strategiska mål är att måluppfyllelsen motsvarar det sammanvägda resultatet för de verksamhetsmål och indikatorer som knyts till det strategiska målet. Det vill säga, om merparten av berörda verksamhetsmål och målvärden för indikatorer är uppnådda, bedöms i regel även det strategiska målet vara uppnått. Detta resonemang kan även uttryckas på följande sätt:

- Ett strategiskt mål bedöms vara uppnått då mer än 50 procent av indikatorerna för det strategiska målet samt nämndernas underliggande verksamhetsmål bedöms vara uppnådda, samtidigt som övriga indikatorer och verksamhetsmål bedöms vara delvis uppnådda, och inga indikatorer eller verksamhetsmål bedöms vara ej uppnådda.
- Ett strategiskt mål bedöms vara ej uppnått då minst 50 procent av indikatorerna för det strategiska målet samt nämndernas underliggande verksamhetsmål bedöms vara ej uppnådda.
- Vid övriga utfall bedöms det strategiska målet vara delvis uppnått.

Avvikelser från ovanstående modell för bedömning av måluppfyllelse kan ske då analysen av ett strategiskt mål visar att det de facto har skett en positiv, eller negativ, utveckling av större betydelse i förhållande till målet, trots att detta inte återspeglas av underliggande verksamhetsmål och indikatorer. Då bedömningen av måluppfyllelse avviker från ovanstående modell redovisas detta tydligt tillsammans med de argument och underlag som ligger till grund för denna bedömning.

Vid uppföljningen av mål nedan återges delar av fullmäktiges strategier för respektive strategiskt mål i kursiv text.

Måluppfyllelse

Kommunen har uppnått följande strategiska mål år 2021:

- *Kommunens verksamheter och service för medborgare präglas av delaktighet, hög kvalitet och effektivitet, inom målområdet Medborgaren i fokus.*

Kommunen har delvis uppnått följande strategiska mål år 2021:

- *Tidaholms kommun skall vara en aktiv och främjande kraft för näringslivet och civilsamhället, inom målområdet Ett levande näringsliv.*
- *Tidaholms kommun skall vara en attraktiv arbetsplats, inom målområdet Attraktiv arbetsplats.*
- *Tidaholms kommun utvecklas till ett mer miljömässigt hållbart samhälle, inom målområdet Ett miljömässigt hållbart samhälle.*
- *Tidaholms kommun skall aktivt medverka till att skapa förutsättningar för det goda livet, inom målområdet Attraktiv kommun.*

Kommunen uppnår gällande målvärden för såväl resultat som soliditet. Samtidigt uppnås de strategiska målen helt respektive delvis. Därmed bedömer kommunen att det finansiella målet *Tidaholms kommun skall ha en god ekonomisk hushållning* är uppnått och att Tidaholms kommun har en god ekonomisk hushållning.

Målområde: Attraktiv kommun

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall aktivt medverka till att skapa förutsättningar för det goda livet.

Analys: År 2021 uppger 96 % av svarspersonerna i SCB:s medborgarundersökning att Tidaholms kommunen är en bra plats att bo och leva på. Detta placerar kommunen bland den tredjedel av 161 kommuner där invånarna trivs bäst. Detta talar för att Tidaholms kommun i många avseenden lyckas med att skapa förutsättningar för det goda livet. Samtidigt finns det utmaningar att hantera, inte minst vad gäller folkhälsa. Under 2021 har antalet orosanmälningar för barn varit högre än väntat och effekter av pandemin kan ha påverkat folkhälsan negativt.

Kommunen vill *forma variationsrika och tillgängliga mötesplatser där alla människor kan må bra, känna trygghet, uppleva, leka, lära och växa*. Kommunen vill också *verka för ett aktivt och starkt idrotts-, kultur- och friluftsliv*. Under 2021 medförde pandemin att invånarnas tillgång till kulturupplevelser och idrott begränsades. Som exempel kan nämnas att badhus och idrottshallar var stängda eller höll öppet med anpassningar och begränsningar. Uthyrningen av Sagateatern helt upphörde under en lång tid. Biblioteket höll öppet med begränsningar vilket medförde lägre utlåningstal och färre besök. Även Det Litografiska Symposiet ställdes in, liksom många idrottsevenemang. Svårigheter att träffas under pandemin försvårade även arbetet inom äldreomsorg och verksamheter för funktionsnedsatta. Fritidsverksamheten inom LSS har varit stängd under hela året.

Det är troligt att åtgärder för att minska smittspridning under pandemin medförde att färre insjuknade i covid-19, samtidigt som folkhälsan i kommunen påverkades negativt genom ökad social isolering och ett minskat deltagande i idrott- och föreningsliv. Samtidigt har kommunen arbetat för att skapa alternativ till stängda verksamheter. Under sommaren anordnades bland annat utomhusaktiviteter för barn och unga, vilket var mycket uppskattat. Sammantaget är det svårt att avgöra i vilken mån kommunen har lyckats med sin ambition att *främja en god och jämlik folkhälsa vilket innebär att så många som möjligt ska må bra, både fysiskt och psykiskt*.

En folkhälsofrämjande insats som tilldelats riktade budgetmedel år 2021 är SAM-kraft, ett tvärprofessionellt team som arbetar förebyggande inom förskolan med barn i åldrarna 0–5 år. Teamet jobbar med tidiga insatser kring barn där det finns en oro. Under 2021 har projektet löpt på och givit resultat. Vårdnadshavare som fått stöd av teamet har även rekommenderat insatsen till andra vårdnadshavare.

Kommunen vill *skapa förutsättningar och lyfta betydelsen för det livslånga lärandet och utbilda elever för framtida behov*. Under 2021 har barn- och utbildningsnämnden i samverkan med näringslivsorganisationen startat ett SSA-råd (samverkan skola-arbetsliv) med representanter från näringsliv och skola. Syftet är att förbereda elever för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval, baserade självkännedom, valkompetens samt på kunskap om arbetsmarknadens behov och tillgängliga utbildningar. Syftet är också att skapa ett forum för ökad kännedom om arbetslivets vardag samt ge arbetslivet djupare inblick i skolans värld. En samverkan har även inletts mellan arbetsmarknadsenheten och barn- och utbildningsförvaltningen med syfte att motivera ungdomar att slutföra sina studier.

Kommunen vill *öka tillgång till ett varierat boende som passar alla*. Kommunen har därför initierat nya planområden så att byggnation underlättas. Detta arbete har accelererats tack vare den riktade budgetprioritering som under 2019–2021 tillfört extra medel för arbetet med detaljplanering och planläggning. För närvarande finns flera villatomter tillgängliga för byggnation av enbostadshus på Rosenberg. Arbeta pågår för att ta fram ytterligare tomter i Kungslena och Ekedalen. Privata aktörer bygger både hyresrätter och bostadsrätter i kommunen.

Uppföljningen av nämndernas 8 verksamhetsmål visar att: 1 mål är uppnått, 5 mål är delvis uppnådda och 2 mål är ej uppnådda år 2021. Av 31 indikatorer för det strategiska målet är målvärdet uppnått för 15, delvis uppnått för 12, samt ej uppnått för 4. För två indikatorer saknas utfall år 2020 och 2021. Kommunen lyckas väl uppnå indikatorer som mäter invånarnas uppfattning om kommunens utbud och verksamheter inom kultur, bibliotek, mötesplatser, idrott samt trygghet. Här är invånarna mer nöjda jämfört med genomsnittet i kommungruppen C7. En sammanvägd bedömning ger att det strategiska målet om en attraktiv kommun är delvis uppnått år 2021.

Värdering: Målet är delvis uppnått år 2021.

Lärdomar och förslag på åtgärder: Efter pandemin drar kommunen lärdomen att det i viss mån går att ställa om till digitala lösningar och skapa alternativ för kultur- och fritidsnämndens verksamheter, men att detta inte fullt ut kan ersätta nämndens ordinarie verksamheter och mötesplatser. Det kommer troligen ta tid innan alla tidigare besökare hittar tillbaka till verksamheterna.

Barn- och utbildningsnämnden ser att arbete med kollegialt lärande inom skolan ger ökad kunskap, samsyn för ökad likvärdighet och kvalitet. Ett förslag är att prioritera likvärdighetsanalyser för att i framtiden kunna styra fördelning av medel utifrån verksamheternas behov, för att stärka elevernas måluppfyllelse.

Samhällsbyggnadsnämnden ser att det krävs en omfattande samverkan med privata näringsidkare för att möjliggöra varierade boendemiljöer i hela kommunen ur flera aspekter så som geografiskt läge, upplåtelseform och kostnadsnivå. Det behöver även tilldelas tillräckliga resurser för detta arbete.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jäm-förelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus under året, antal per 1000 invånare	0,5	1	-	1,5	-	●	-
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12, antal per 1000 invånare	-	-	0	20	-	-	■
Andel som upplever Tidaholms kommun och det offentliga rummet som en positiv plats (%)	51,8 %	-	86,9 %	70 %	-	-	●
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	-	67 %	67 %	73 %	-	-	◆
Förvärvsarbetande invånare 20-24 år, andel (%)	70,4 %	66,4 %	-	71,7 %	-	◆	-
Förvärvsarbetande invånare 25-34 år, andel (%)	81,6 %	81,2 %	-	83,2 %	-	◆	-
Förvärvsarbetande invånare 35-49 år, andel (%)	85,2 %	85,9 %	-	86,5 %	-	◆	-
Förvärvsarbetande invånare 50-59 år, andel (%)	85,7 %	85,5 %	-	85,1 %	-	●	-
Förvärvsarbetande invånare 60-64 år, andel (%)	72,4 %	72,2 %	-	76,1 %	-	◆	-
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	9,3 %	-	-	7,3 %	-	-	-
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	7,5 %	-	-	8,4 %	-	-	-
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	85,8 %	85,2 %	84,8 %	88 %	-	◆	◆
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	78,4 %	71,5 %	81,6 %	81 %	-	◆	●
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	75 %	92,5 %	86,45 %	95 %	-	◆	◆
Antal evenemang inom kommunen (antal)	867	-	268	750	-	-	■
Tidaholm som kommun att leva och bo i (ranking)	176	114	140	100	-	-	■
Tillgången till kommunal service utanför centralorten, andel positiva svar (%)	-	-	57,5 %	70,1 %	70,1 %	-	◆

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jäm-förelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel positiva svar (%)	-	-	95,5 %	90,2 %	90,2 %	-	●
Bra digitalt utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel positiva svar (%)	-	-	93,7 %	91,6 %	91,6 %	-	●
Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel positiva svar (%)	-	-	97,3 %	95,2 %	95,2 %	-	●
Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	39,8 %	30,9 %	30,9 %	-	●
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel positiva svar (%)	-	-	60,6 %	52 %	52 %	-	●
Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel positiva svar (%)	-	-	67,3 %	72,6 %	72,6 %	-	◆
Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	77,9 %	59 %	59 %	-	●
Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	79,3 %	65 %	65 %	-	●
Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	93,7 %	85,3 %	85,3 %	-	●
Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel positiva svar (%)	-	-	56,4 %	68,8 %	68,8 %	-	◆
Problem med hot och trakasserier på nätet i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	13,9 %	15,8 %	15,8 %	-	●
Problem med inbrott eller stölder i kommunen, andel instämmande svar (%)	-	-	56,4 %	48,4 %	48,4 %	-	◆
Problem med narkotikahandel i kommunen, andel som instämmer (%)	-	-	52,7 %	52,5 %	52,5 %	-	◆
Problem med störande trafik med motorfordon i kommunen, andel som instämmer (%)	-	-	57 %	36,4 %	36,4 %	-	■
Problem med våldsbrott i kommunen, andel som instämmer (%)	-	-	24,4 %	29,8 %	29,8 %	-	●
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel positiva svar (%)	-	-	80,7 %	76,2 %	76,2 %	-	●

För nyckeltalet *gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)*, är utfallet för kvinnor 84,7 procent och utfallet för män 79,2 procent år 2021. För övriga indikatorer finns ej utfall per kön.

Följande utfall har ännu inte offentliggjorts.

- Utfall år 2021 avseende *Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus* publiceras av Kolada vecka 18 år 2022.
- Utfall år 2021 avseende *Förvärvsarbetande invånare* publiceras av Kolada vecka 48 år 2022.
- Utfall år 2020 avseende *Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll* publiceras av Kolada vecka 15 år 2022.
- Utfall år 2020 avseende *Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar* publiceras av Kolada vecka 50 år 2022.
- SKR har inte publicerat nya data avseende *planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12* för Tidaholms kommun sedan år 2017.

Målet är uppnått

Målområde: Medborgaren i fokus

Strategiskt mål: Kommunens verksamheter och service för medborgare präglas av delaktighet, hög kvalitet och effektivitet.

Analys: Kommunen vill aktivt skapa förutsättningar för delaktighet, möjlighet till påverkan och inflytande för medborgarna utifrån olika intressentgrupper. Den 5 september 2021 anordnade kommun en folkomröstning efter ett folkinitiativ och beslut från kommunfullmäktige. Folkomröstningen som var den första att anordnas av Tidaholms kommun hade ett valdeltagande på 37,6 procent. I oktober beslutade fullmäktige att folkomröstningens resultat ska respekteras och att Lindängen åter ska öppnas som särskilt boende för äldre.

Kommunen vill tillhandahålla väl fungerande verksamheter och verka för en effektiv och rättssäker ärendehantering som upplevs som trygg och professionell. Flera undersökningar har pekat på att invånarna upplever kommunens verksamheter som väl fungerande. I SCB:s medborgarundersökning år 2021 anser 84,4 % att Tidaholms kommun sköter sina olika verksamheter bra, vilket placerar Tidaholm bland den tredjedel av de 161 kommunerna som får bäst betyg av sina invånare. En än större andel är nöjda med kommunens barnomsorg, skola, vuxenutbildning, bibliotek och verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Totalt 67 procent av respondenterna instämmer i att socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta personer fungerar bra i kommunen, vilket är det näst bästa resultatet av alla 161 kommuner. Även den senaste uppföljningen av brukarnas nöjdhet inom social- och äldreomsorgen i Tidaholm ger mycket fina resultat, i Tidaholm och jämfört med riket.

Under 2021 har tjänstemän och förtroendevalda politiker genomgått utbildningar med syfte att stärka kvaliteten i ärendehantering och kommunens följsamhet mot bland annat förvaltningslagen. En digital handbok för kommunpolitiker kommer att lanseras till sommaren 2022.

Kommunen vill att samtliga medborgare och besökare upplever att de blir väl bemötta av kommunens medarbetare. Under 2021 har kommunen öppnat ett Kontaktcenter i stadshusets reception. Kontaktcentret är en servicefunktion som ger invånare service redan vid en första kontakt med kommunen. Enligt SCB:s medborgarundersökning år 2021 anser 72 procent att det fungerar bra att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, medan 82 procent anser att de får ett bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen. I båda fall ligger Tidaholm en bit över genomsnittet för kommunerna som deltar i undersökningen.

Tillgänglig service och verksamhet är en förutsättning för ett bra bemötande. Under 2021 har kultur- och fritidsnämnden flyttat två besöksverksamheter till tillgänglighetsanpassade lokaler. Kommunen har även inlett ett omfattande arbete för att säkerställa skärpta lagkrav om tillgänglig information. Kommunens hemsida lever nu upp till de skärpta lagkraven (enligt WCAG).

Kommunen vill bidra till spridning av det demokratiska perspektivet och förmedla hur olika samhällsfrågor hänger samman. Under året har pandemin försvårat arbetet med medborgardialoger liksom arbete med att tillgodose barns rätt att få tycka till i frågor som berör dem. Det är av stor vikt att detta arbete återupptas så snart det är möjligt, så att fortsatt digitalisering och verksamhetsutveckling sker med kunskap om invånarnas behov. Kommunens hemsida har dock utökats med information om hur den enskilda invånaren kan påverka kommunpolitiken.

Uppföljningen av nämndernas verksamhetsmål visar att 5 verksamhetsmål har uppnåtts år 2021 och att 5 verksamhetsmål delvis har uppnåtts. Det finns 8 indikatorer för det strategiska målet. Målvärdet är uppnått för 6 indikatorer, varav 5 utgörs av frågor i SCB:s medborgarenkät. Målvärdet är delvis uppnått för 1 indikator och ej uppnått för 1 indikator. En sammanvägd bedömning ger att det strategiska målet är uppnått år 2021.

Värdering: Det strategiska målet är uppnått år 2021.

Målet är delvis uppnått

Lärdomar och förslag på åtgärder: Kommunen har under 2021 i viss mån saknat de personella resurser som krävs för att både utföra det löpande administrativa arbetet och bedriva utvecklingsarbete i enlighet med de strategiska mål som kommunfullmäktige antagit, vad gäller ärendehantering, informations säkerhet och rättssäkerhet. Detta innebär att utvecklingsarbete försenas då det löpande administrativa arbetet periodvis blir mer omfattande.

Förbättringar i samband med betygsättning och utredningar av olika slag kan ytterligare stärka kvaliteten, delaktighet och rättssäkerhet inom skolverksamheten.

För att förbättra den kommunala vården och omsorgen ytterligare krävs förbättrad personalkontinuitet inom hemtjänsten samt åtgärder mot fall, undernäring, trycksår och nedsatt munhälsa för vissa grupper.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jäm-förelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Antal e-petitioner som behandlats av kommunfullmäktige per år	-	-	5	10	-	-	
Synpunktshantering – andel synpunkter som besvaras inom 10 arbetsdagar (%)	-	-	84 %	100 %	-	-	
Användning av e-tjänster i Tidaholms kommun (antal ärenden)	-	527	1 285	580	-	-	
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel positiva svar (%)	-	-	21,5 %	19,1 %	19,1%	-	
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel positiva svar (%)	-	-	71,9 %	67,1 %	67,1%	-	
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel positiva svar (%)	-	-	81,6 %	80,1 %	80,1%	-	
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel positiva svar (%)	-	-	34,6 %	33,5 %	33,5%	-	
Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra, andel positiva svar (%)	-	-	31,8 %	26,9 %	26,9%	-	

Kommunens sammanvägda bedömning av måluppfyllelsen för det strategiska målet avviker från kommunens modell för mål- och resultatuppföljning, enligt vilken strategiska mål kan bedömas vara uppnådda då ”inga indikatorer eller verksamhetsmål bedöms vara ej uppnådda” (se sidan 20).

År 2021 är indikatorn *Antal e-petitioner som behandlats av fullmäktige per år* ej uppnådd. Denna indikator utgör 5 procent av underlagen som vägs samman vid bedömning av måluppfyllelsen för det strategiska målet. Indikatorn mäter en liten del av kommunens samlade verksamhet inom målområdet Medborgaren i fokus. Övriga mål och indikatorer (17) uppnås helt (61 procent) respektive delvis (33 procent). Kommunen anser att det strategiska målet är uppnått, trots att en indikator ej är uppnådd år 2021, därför att en övervägande del av underlaget visar på måluppfyllelse helt eller delvis, samtidigt som dessa underlag följer upp en större del av kommunens verksamhet i förhållande till det strategiska målet

Målområde: Ett miljömässigt hållbart samhälle

Strategiskt mål: Tidaholms kommun utvecklas till ett mer miljömässigt hållbart samhälle.

Analys: Tidaholms kommun har förbundit sig att arbeta i riktning mot Sveriges klimatmål för att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045 samt Västra Götalands regionens klimatmål för att vara en fossiloberoende region 2030. Tidaholms kommun är sedan år 2020 även ansluten till Klimat 2030, ett arbete som samordnas av Västra Götalandsregionen. Här följer en uppföljning av de fyra klimatlöften som Tidaholm har antagit inom ramen för detta samarbete.

1. Kommunen har ett arbetssätt för en årlig utsläppsminskning, i form av en koldioxidbudget.

Samhällsbyggnadsnämnden antog i juni 2021 en koldioxidbudget för år 2020–2040 (en plan för att minska kommunens koldioxidutsläpp) samt en tillhörande strategisk handlingsplan. Under året har kommunen haft ett starkt fokus på arbetet med koldioxidbudgeten. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att koldioxidbudgeten ger en bra vägledning om i vilken omfattning aktiviteter inom hållbarhetsområdet behöver genomföras. VA-plan, energieffektiviseringar och arbete med matsvinn är exempel på hållbarhetsåtgärder som kommunen har arbetat med under 2021 och som utvecklas vidare år 2022. Kommunen har även tagits fram en kommunikationsplan för att motivera och möjliggöra för invånarna att fatta klimatsmarta beslut.

2. Kommunen gör investeringar för energieffektiviseringar.

Samhällsbyggnadsnämnden har under våren 2021 antagit en strategi för ekologisk hållbarhet som omfattar en bred uppsättning åtgärder, inklusive ytterligare energieffektivisering i kommunens fastigheter. Arbete med energieffektiviseringar har inletts under år 2021 och fortgår år 2022.

3. Kommunen ställer krav i upphandlingen för transportdelen i nya avtal och 4. Kommunen analyserar inköps klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar.

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att kommunens klimatlöften om inköp och upphandling ska bli ett naturligt inslag i alla upphandlingar och inköp. Sedan augusti 2021 sker detta arbete i samarbete med kommunens miljöstrateg, vars uppdrag är att samordna och driva kommunens miljöarbete. Kommunen samverkar även med flera grannkommuner för att nå klimatlöften om upphandling. Miljökrav ställs bland annat vid upphandling av IT-utrustning.

Kommunen vill planera och sköta kommunens natur- och tätortsnära miljöer så att biologisk mångfald främjas i både stad och på landsbygd. Urbana ängar har skapats i delar av kommunen för att främja den biologiska mångfalden och pollinatörer. Arbete med att bekämpa invasiva växter pågår.

Kommunen vill se till att det finns god tillgång och bra kvalitet på vatten oavsett om dess ursprung är ett grundvatten eller ytvatten. Under våren 2021 slutförde samhällsbyggnadsnämnden en vatten- och avloppsöversikt, vilket är ett led i att ta fram en ny vatten- och avfallsplan.

Kommunen vill även sträva efter grön finansiering och hållbara placeringsalternativ. De nyupptagna lån som kommunen har tagit under 2021, samt de lånen som kommunen har omtecknat under året, har skett med grön finansiering.

Kommunen vill öka andelen svensk och närodlat mat som serveras inom kommunens verksamheter. Andelen svenska animalier (kött och chark) har ökat varje år sedan 2018 och uppgår till 93,8 procent år 2021. Andelen ekologiska livsmedel uppgår, sedan år 2018, till 25,1 procent.

En summering av nämndernas 5 verksamhetsmål visar att 2 mål har uppnåtts. Kultur- och fritidsnämndens verksamheter är fortsatt miljödiplomerade enligt Svensk Miljöbas. Kommunledningsförvaltningen har bland annat utvecklat arbetet med återvinning och återbruk av IT-utrustning då det är möjligt. Två verksamhetsmål har delvis uppnåtts. Social- och omvårdnadsnämnden har ökat antalet elcyklar och elbilar för att minska verksamheternas miljöpåverkan, men nämndens miljöarbete har också försenats på grund av pandemin. Samhällsbyggnadsnämnden har ett pågående arbete med att genomföra den ekologiska hållbarhetsstrategin. Ett mål är ej uppnått. Barn- och utbildningsnämnden har inte lyckats minska antalet utskrifter, utan i stället ökat antalet år 2021. Förvaltningen kommer att analysera vad detta beror på och vidta åtgärder.

Det finns 10 indikatorer för det strategiska målet. Målvärdet är uppnått för 8 av dessa indikatorer, varav sex avser invånarnas nöjdhet med kommunens klimat- och miljöarbete. Enligt SCB:s medborgarundersökning år 2021 är kommunens invånare mer nöjda med kommunens arbete på detta område jämfört med genomsnittet i kommungruppen C7. Tidaholm stiger även kraftigt i kommunrankingen Aktuell hållbarhet, från plats 249 till 162. Kommunen har dock inte utökat andelen vattentäkter med vattenskyddsområde, varför målvärdet för denna indikator ej uppnås.

En sammanvägd bedömning ger att det strategiska målet är delvis uppnått. Kommunen uppnår flertalet indikatorer, men ännu återstår det för nämnderna att uppnå tre av fem verksamhetsmål.

Värdering: Målet är delvis uppnått år 2021.

Lärdomar och förslag på åtgärder: Ett övergripande arbete med hållbar utveckling behöver intensifieras i hela kommunen. I nämndernas verksamhetsberättelser framförs flera förslag om hur kommunens verksamheter kan bli mer hållbara. Några förslag är att möjliggöra arbete hemifrån även efter pandemin, kartlägga utskrifter och hur dessa kan minskas, förbättra källsorteringen och återvinningen på kommunens arbetsplatser, förbättra kommunens återbruk av inventarier och utrustning, samt att ställa tydliga miljökrav vid kommande upphandlingar av bland annat skrivare och kopiatorer. Ytterligare en möjlighet är att fler nämnder tar efter kultur- och fritidsnämnden och låter miljödiplomera sina verksamheter, samt att ersätta fler fossildrivna fordon med fordon som drivs av el eller andra fossilfria drivmedel.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jämförelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Tidaholms kommuns placering i Aktuell hållbarhet/Miljöaktuells kommunranking	178	249	162	145	-	■	◆
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)	50 %	50 %	50 %	100 %	-	■	■
Insamlat mat- och restavfall, kg/person	216	212,5	211,2	219	-	●	●
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	25 %	24 %	25,1 %	25 %	-	-	●
Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra, andel positiva svar (%)	-	-	97,8 %	92,5 %	92,5%	-	●
Utbudet av platser för förpackningsåtervinning är bra, andel positiva svar (%)	-	-	89,7 %	84,9 %	84,9%	-	●
Möjligheten att återvinna avfall utan transport med bil är bra, andel positiva svar (%)	-	-	39,8 %	37,8 %	37,8%	-	●
Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	-	-	71,1 %	63,8 %	63,8%	-	●
Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel positiva svar (%)	-	-	54,4 %	51,6 %	51,6%	-	●
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången till dricksvatten är bra, andel positiva svar (%)	-	-	93,7 %	85,2 %	85,2%	-	●

Indikatorn *Miljöbilar i kommunorganisationen* utgår. Denna indikator tillkom i *Strategisk plan- och budget 2021–2023*. Kolada har dock beslutat att inte längre uppdatera detta nyckeltal efter år 2020.

Följande utfall har ännu inte offentliggjorts:

- En jämförande uppgift (ett genomsnitt för alla kommuner i Sverige) vad gäller *Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)* publiceras av Kolada vecka 11 år 2022.
- Jämförande uppgifter (genomsnitt för alla kommuner i Sverige) vad gäller *Insamlat mat- och restavfall, kg/invånare (justerat)* samt *Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)* är försenat. Uppgifterna skulle ha publicerats av Kolada vecka 41 år 2021.

Målet är delvis uppnått

Målområde: Ett levande näringsliv

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall vara en aktiv och främjande kraft för näringslivet och civilsamhället.

Analys: Tidaholms kommun vill arbeta för ett gott företagsklimat genom dialog, snabb, rättssäker och effektiv ärendehantering. Under våren 2021 antog kommunstyrelsen tre fokusområden för den nya näringslivsorganisationens arbete med att främja näringslivets utveckling och förbättra företagsklimatet i kommunen. I korthet handlar det om att upprätta en aktiv dialog mellan kommunen och näringslivet för en förstärkt förståelse av respektives verksamheter, att bibehålla, utveckla och expandera näringslivet i kommunen samt att stärka samverkan mellan skola och arbetsliv.

År 2021 avsattes särskilda medel för att erbjuda feriepraktik till elever i åk 1 och åk 2 på gymnasiet. Detta var en riktad budgetprioritering med syfte att främja företagsklimatet i Tidaholms kommun. Trots pandemin lyckades kommunen erbjuda feriepraktik till 98 procent av de ungdomar som ansökt om en plats under sommaren 2021.

Kommunen vill också underlätta för företagare och organisationer att nyetablera eller utveckla sina verksamheter. Näringslivsorganisationen arrangerar därför regelbundet olika forum för utbyte och dialog med företagare i kommunen. Kommunen vill på detta sätt även underlätta för näringslivet genom att informera om processer för olika tillstånd, markanvändning och etablering i kommunen. Under pandemin har sådana fysiska träffar till stor del ersatts av digitala videomöten.

Lokal arbetskraft med attraktiv kompetens är en förutsättning för att det lokala näringslivet ska utvecklas i kommunen. Detta förutsätter att unga invånare intresserar sig för de branscher och arbetsgivare som verkar i kommunen. Prao (praktisk arbetslivsorientering i åk 8 och 9) och APL (arbetsplatsförlagt lärande i vissa gymnasieprogram) är erfarenheter som har betydelse för elevernas framtida studie- och yrkesval. I Tidaholm behöver samarbetet mellan kommun och lokala arbetsgivare utvecklas för att anskaffa tillräckligt många APL-platser och säkerställa att eleverna möter utbildade handledare på arbetsplatserna. Under 2021 har inga handledare vid arbetsplatserna genomgått handledarutbildning.

Kommunen arbetar även med att etablera en samverkan mellan arbetsmarknadsenhet (AME), skolor och näringslivsorganisationen. Syftet med samverkan är att tidigt fånga upp unga personer innan de hamnar i utanförskap samt att vägleda invånare som befinner sig långt från arbetsmarknaden till arbete eller studier som stärker individens möjligheter på arbetsmarknaden.

Kommunen vill ta fram och erbjuda attraktiv industrimark och lokaler. Under 2021 har samhällsbyggnadsnämnden fokuserat på planering och planläggning av industriområdet Marbotorp. Detta arbete fortgår under 2022.

Kommunen vill stödja och utveckla kulturella och kreativa näringar, fortsätta att stimulera besöksnäringen genom digitala forum, samt implementera och arbeta för den lokala attraktionskraften och stärka Tidaholms platsvarumärke. Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att utveckla besöksnäringen genom att stötta idrottsevenemang, kulturevenemang och friluftsliv på Hökensås. År 2021 ställdes många evenemang in på grund av pandemin och endast ett av de större återkommande idrottsarrangemangen i kommunen genomfördes. Samtidigt ökade antalet besökare på Hökensås.

Sammanfattningsvis har pandemin förändrat förutsättningarna för kommunens arbete för ett levande näringsliv år 2021. I flera fall har kommunen dock hittat alternativa och tillfälliga vägar framåt. Pandemin till trots ökade antal startade bolag i Tidaholms kommun för tredje året i rad. Antalet var 63 år 2019, 74 år 2020 och 86 år 2021. Under samma period har kommunen stigit kraftigt i Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat. Detta talar för att kommunens arbete för ett levande näringsliv har haft effekt.

Uppföljningen av nämndernas 7 verksamhetsmål visar att 1 mål är uppnått, 5 mål är delvis uppnådda och 1 mål är ej uppnått. Kommunen har uppnått målvärdet för 1 indikator, delvis uppnått målvärdet för 1 indikator och ej uppnått målvärdet för 2 indikatorer. För en indikator saknas aktuellt utfall. En sammanvägd bedömning ger att det strategiska målet är delvis uppnått.

Värdering: Det strategiska målet är delvis uppnått år 2021.

Lärdomar och förslag på åtgärder: År 2022 fortsätter näringslivsorganisationens arbete med att främja näringslivets utveckling och förbättra företagsklimatet i kommunen, utifrån kommunstyrelsens tre fokusområden. Kultur- och fritidsnämnden kommer att följa pandemins effekter på ideella föreningar i kommunen, med målet att underlätta föreningarnas återhämtning.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jämförelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Tillgänglig andel planlagd industrimark utifrån helhet (%)	30,84 %	21,5 %	9 %	40 %	-		
Företagsklimat, sammanfattande omdöme (Insikt)	72	-	-	76	-	-	-
Placering i Svenskt näringslivs företagsklimat	193	154	152	140	-		
Antal gästnätter	54 818	68 701	-	90 000	-		-
Antalet nya företag per 1.000 invånare, Nyföretagarbarometern	2,8	3,3	-	3,3	-		-

Utfall för år 2021 saknas avseende företagsklimat då mätningen inte genomfördes under 2021.

Följande utfall har ännu inte offentliggjorts.

- Utfall för år 2021 avseende gästnätter publiceras i april 2022.

Uppsiktsplikt

Enligt 6 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, verksamhet enligt avtalssamverkan, verksamhet i kommunala bolag samt verksamheter i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Enligt 6 kap. 9 § kommunallagen (2017:725) har kommunstyrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över kommunala bolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut, för varje kommunalt aktiebolag, ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska kommunstyrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Uppsiktsplikten syftar till att kommunstyrelsen ska kontrollera att kommunens verksamhet bedrivs och utvecklas i enlighet med lagar, förordningar och beslutade styrdokument.

Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen på ett systematiskt sätt ska följa utvecklingen inom nämnder och kommunala bolag. Uppsiktsplikten innefattar även verksamheter där det finns avtalssamverkan och verksamhet i kommunalförbund som Tidaholms kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har utifrån uppsiktsplikten rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt lämna förslag till kommunfullmäktige om eventuella förändringar.

Så här arbetar kommunstyrelsen med uppsiktsplikt

Kommunstyrelsens ansvar för att utöva uppsikt omfattar hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i reglemente, budget, strategisk plan samt ägardirektiv. Uppsiktsplikten är nära sammankopplad med kommunstyrelsens uppgift att styra, leda och samordna kommunens verksamheter i stort. Kommunstyrelsen har till uppgift att följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Uppsikten utövas genom:

- Uppföljning av vision, mål och indikatorer samt uppdrag
- Uppföljning av finansiella mål och budget
- Uppföljning av intern kontroll och riskanalyser (beskrivs i nästa avsnitt).

Ytterligare delar i uppsikten är att kommunstyrelsen tar del av protokoll och annan dokumentation från nämnder, bolag och kommunalförbund.

En viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt är dialogmöten mellan kommunstyrelsens presidium och presidiet i respektive nämnd och bolag. Dessa dialogmöten sker minst fyra gånger per år för respektive nämnd. Vid dialogmöten fattas inga beslut. Om beslut av något slag krävs initieras sådana ärenden i särskild ordning.

Kommunstyrelsen behandlar årligen även en rad ärenden med syfte att utöva uppsikt över nämnder och bolag:

- Utöver delårsrapporter har nämnder under 2021 rapporterat månadsvis till kommunstyrelsen

avseende utveckling av verksamhet och ekonomi. Nämnder och bolag ska vid väsentliga avvikelser upprätta och inkomma med åtgärdsplaner.

- Kommunstyrelsen följer två gånger per år upp de e-förslag som har beretts och beslutats i nämnd samt de e-förslag och motioner som har inkommit till fullmäktige men som inte har slutbehandlats.
- Kommunstyrelsen gör en årlig uppföljning av de beslut som fattats av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige och som inte ännu har verkställts.
- Kommunstyrelsen inhämtar nämndernas uppföljning av nämndernas avtalssamverkan.
- Kommunstyrelsen följer upp hela kommunens arbete med synpunkter och felanmälan.
- Kommunstyrelsen bereder ärendet om uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet i Tidaholms kommun och överlämnar uppföljningen till kommunfullmäktige.
- Kommunstyrelsen behandlar ärendet kring ändamålsefterlevnad i de kommunala bolagen samt efterlevnad av bolagens ägardirektiv.

Som ett led i uppsiktsplikten kan kommunstyrelsen vidta följande åtgärder:

- Begära in yttranden och upplysningar från berörda verksamheter.
- Begära kompletterande uppgifter kring en specifik fråga.
- Göra påpekanden och lämna råd eller anvisningar till nämnder och styrelser.
- I ett specifikt ärende ge kommunstyrelsens presidium i uppdrag att föra dialog med presidiet för berörd nämnd kring detta.

Om det är nödvändigt med andra åtgärder ska kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att agera. Ett exempel på detta kan vara beslut om att en nämnd ska vidta åtgärder för att få sin budget i balans.

Uppföljning av uppsiktsplikt

Under 2021 har kommunstyrelsen inte fattat några beslut eller vidtagit några åtgärder mot en nämnd som en följd av uppsiktsplikten. Kommunstyrelsen har dock fått återrapportering från två nämnder gällande två specifika ärenden som hanterats utifrån uppsiktsplikten.

Kommunstyrelsen beslutade den 9 juni 2021 att utöka antalet dialogtillfällen med bolagen samt att kommunstyrelsen två gånger per år ska få en redovisning från TBAB angående större investeringsprojekt. Den 7 oktober 2021 2021-10-07 anordnades därför en heldag för ägardialog där kommunstyrelsen, fullmäktiges presidium och bolagsstyrelsen träffades för att påbörja en diskussion kring det långsiktiga målet för kommunens bolag. Under dagen diskuterades bland annat roller, ägardirektiv och långsiktiga mål och strategier. Arbetet med ägardialog med bolagen kommer att fortsätta. Under 2022 ska fler dialogmöten anordnas.

Under covid-19-pandemin har kommunstyrelsen även inhämtat samtliga nämndbeslut och delegationsbeslut som fattats på grund av pandemin. Detta för att kunna följa de åtgärder som nämnderna vidtagit under pandemin.

Kommunstyrelsen ser behov av att tydliggöra hur arbetet och uppföljningen av uppsiktsplikten organiseras utöver vad som finns angivet i reglementet. En riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt kommer därför att beredas och antas under år 2022.

Intern kontroll

Intern kontroll är en process vars syfte är att säkerställa att kommunens verksamheter:

- bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål, riktlinjer och uppdrag,
- bedrivs enligt gällande lagar, förordningar och interna regelverk,
- använder resurser på ett effektivt och ändamålsenligt sätt,
- har en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering samt
- upptäcker och förhindrar fel och brister i ett tidigt skede för att kunna förhindra oegentligheter och allvarliga konsekvenser för verksamheten.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll inom kommunens verksamheter. Nämnderna har det yttersta ansvaret för att organisera den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden.

Så här arbetar kommunen med intern kontroll

Kommunfullmäktige reglerar kommunkoncernens arbete och ansvar för intern kontroll genom sitt reglemente för intern kontroll. Kommunstyrelsen har därefter antagit en riktlinje för intern kontroll vars syfte är att komplettera reglementet genom att förtydliga hur det praktiska arbetet med intern kontroll ska bedrivas.

I riktlinjen framgår att varje nämnd ska arbeta utifrån följande process:

1. Förvaltningen genomför en riskanalys.
2. Förvaltningen tar fram förslag till intern kontrollplan.
3. Nämnden/bolagsstyrelsen antar en intern kontrollplan. Beslutet skickas till kommunstyrelsen.
4. Förvaltningen genomför kontroller och tar fram eventuella åtgärder.
5. Förvaltningen redovisar utförda kontroller. Beslut fattas i nämnd/bolagsstyrelse och skickas till kommunstyrelsen.
6. Förvaltningen genomför eventuella åtgärder.
7. Förvaltningen lämnar en uppföljning av åtgärder. Förvaltningen ska även lämna en uppföljning av nämndens/bolagsstyrelsens arbete (process) med den interna kontrollen. Uppföljningen redovisas till nämnden/bolagsstyrelsen i samband med antagande av nästkommande intern kontrollplan.

Det första momentet i processen för intern kontroll är att nämnden inventerar vilka risker verksamheten utsätts för och vilken påverkan på verksamheten ett realiserande av dessa risker skulle medföra. Nämnden upprättar sedan en intern kontrollplan som omfattar de risker som bedöms vara mer sannolika och vars konsekvenser för verksamheten bedöms vara påtagliga eller medföra stora kostnader. Därefter vidtar nämnden förebyggande åtgärder med syfte att minska riskerna och förhindra skada för kommunen. Nämnden ska också utföra kontroller som följer upp riskerna och vid behov vidta åtgärder för att rätta till fel eller brister. På så sätt är arbetet med intern kontroll ett verktyg med vilket nämnden utvecklar och förbättrar verksamhetens olika processer.

Respektive nämnd har en skyldighet att löpande följa upp systemet för intern kontroll samt ska rapportera resultatet av den interna kontrollen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska sedan, med

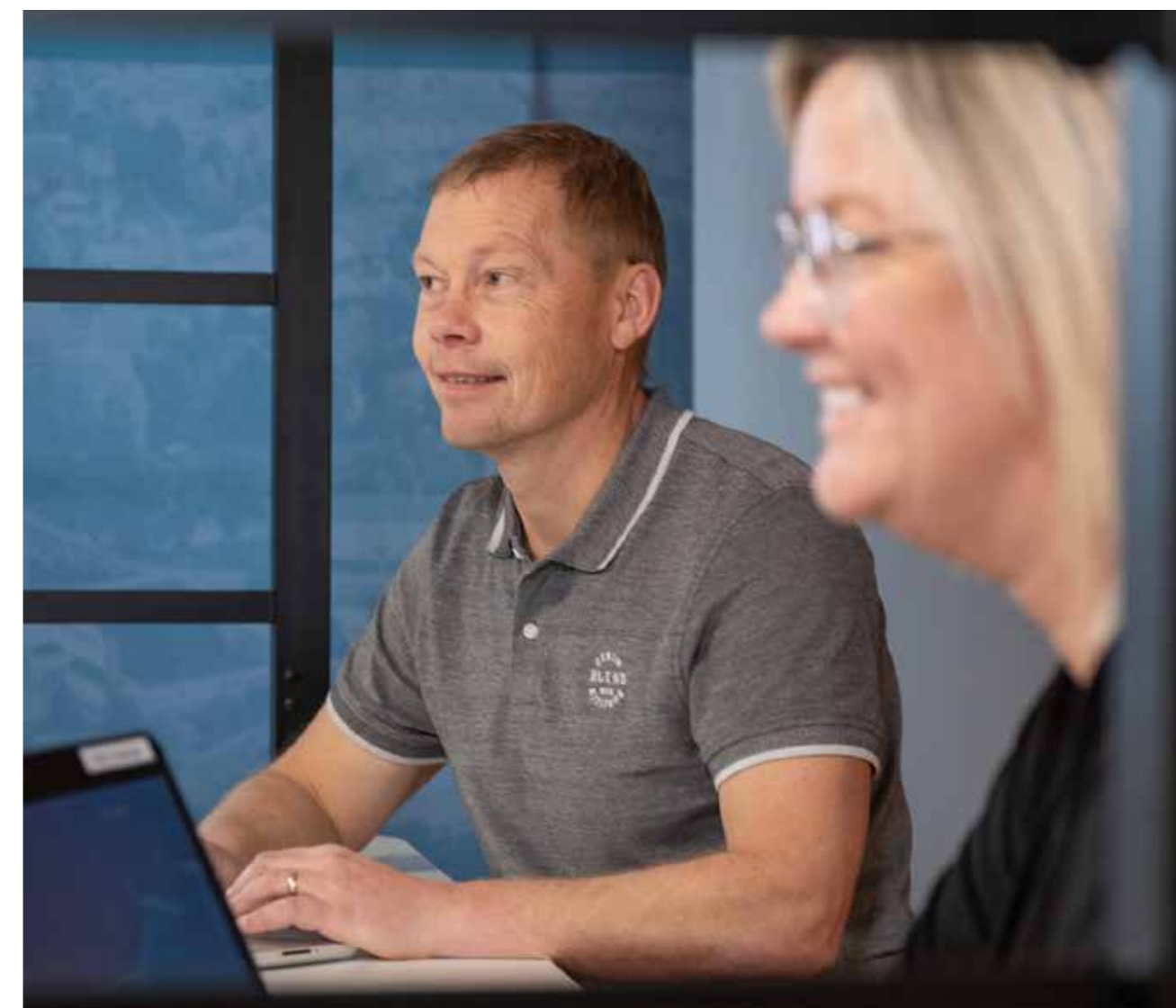
utgångspunkt i nämndernas uppföljningsrapporter, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll.

Resultat av intern kontroll

Samtliga nämnder har inkommit till kommunstyrelsen med en uppföljning av åtgärder för 2020/2021 samt antagit nya planer för intern kontroll avseende perioden 2021/2022. Nämnderna har baserat sina planer för intern kontroll på riskanalyser.

Samtliga nämnder har även gjort en uppföljning och bedömning av nämndens arbete med intern kontroll perioden 2020/2021. Kommunstyrelsen har utifrån nämndernas uppföljningar sammanställt en rapport som har hanterats för beslut i kommunstyrelsen.

I uppföljningen framgår att nämnderna har bedömt att de har en god intern kontroll och att arbetet till stor del fungerar bra. Arbetet med riskanalys bedöms fungera tillfredsställande. Riskanalyserna utgör även underlag vid utformning av planer för interna kontroll. Däremot bedömer en nämnd (barn- och utbildningsnämnden) att alla verksamheter inte är delaktiga i arbetet med riskanalysen.

Nämnderna bedömer även att det nu finns relevant och konsekvent granskningsmetoden vilket är en förbättring från förra årets uppföljning. Kommunledningsförvaltningen har arbetat under 2020 och 2021 med att ta fram fungerande och relevanta metoder samt att ta fram underlag för nämnderna att använda i framtagandet av kontroller.

Nämndernas uppföljning av arbetet med intern kontroll påvisar dock ett fortsatt behov av utökad utbildning och information kring intern kontroll. Utbildningen och informationen bör syfta till att skapa en bredare förankring kring vad intern kontroll är och fungerar. Flera nämnder har även påvisat vikten av att tydliggöra informationen om intern kontroll vid introduktionen av nyanställda.

Kommunledningsförvaltningen kommer under 2022 att, i samband med nya intranätet, utöka informationen kring intern kontroll, publicera material för de som arbetar mer specifikt med granskning och uppföljning samt även ta fram en mer generell utbildning som kan användas vid introduktion av nyanställda och/eller personal som inte tidigare fått utbildning i intern kontroll.

Nämnderna framhåller även att det är viktigt att fram förvaltningsspecifika rutiner för varje nämnd som mer detaljerat reglerar hur arbetet med intern kontroll ska gå till. Arbetet med förvaltningsspecifika rutiner påbörjades under 2021 där till exempel samhällsbyggnadsnämnden har arbetat med internt årshjul för intern kontroll etc. Vissa nämnder såsom social- och omvårdnadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har däremot inte påbörjat arbetet med förvaltningsspecifika rutiner och bör därför göra detta under 2022.

Under 2022 kommer kommunledningsförvaltningen att ta fram ett förslag på reviderad riktlinje för Intern kontroll. Förslaget kommer att innebära en något förändrad arbetsprocess där det kommer förtydligas att kontroller kan genomföras under hela verksamhetsåret och inte enbart följas upp i mars månad utan även i november månad.

Tanken är att nämnden därmed kommer att två gånger per år både följa upp kontroller samt genomförda åtgärder i stället för att enbart följa upp genomförda kontroller i mars och därefter följa upp genomförda åtgärder i november.

Redovisningen av den interna kontrollen kommer även att förändras något från och med år 2022. Den uppföljning som sker i november månad kommer då att presenteras i en egen rapport, och inte som ett avsnitt i förslaget till nästkommande års interna kontrollplan.

Verksamhetsberättelser

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Under 2021 har samtliga enheter vid kommunledningsförvaltningen påverkats av pandemin. För att undvika smittspridning på arbetsplatsen har förvaltningens och styrelsens arbete huvudsakligen skett på distans. Under oktober och november kunde förvaltningens medarbetare återgå till sina ordinarie arbetsplatser i stadshuset. Under december införs åter restriktioner och påbud om att arbeta hemifrån.

Sommaren 2020 väckte en samhällsförening ett folkiniciativ i enlighet med lagen om kommunal folkomröstning. I januari 2021 beslutade kommunfullmäktige att det ska hållas en folkomröstning. Den kommunala folkomröstning som ägde rum den 5 september 2021 var den första att anordnas av Tidaholms kommun någonsin. Genomförandet av folkomröstningen fungerade väl, men innebar också en periodvis kraftigt ökad arbetsbelastning för kommunledningsförvaltningens kansli.

Personalstyrkan i arbete per 2021-12-31, oavsett per anställningsform, var 40 anställda motsvarande 39 årsarbetare.

Barn- och utbildningsnämnd

Pandemin har fortsatt påverkat alla barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter och medfört hög arbetsbelastning. Att anpassa för alla olika situationer har krävt ett tydligt ledarskap med stor flexibilitet och ett fokus på samverkan och information. Närundervisning har genomförts i alla verksamheter under hösten. Starten på vårterminen har dock varit mycket ansträngd utifrån stor smittspridning och hög frånvaro. Ett led i detta blir att planera för att kompensera elever utifrån hög frånvaro och erbjuda undervisning på olika sätt.

Trots svårigheterna i pandemins spår har barn- och utbildningsförvaltningen fortsatt att utveckla verksamheterna mot uppsatta mål. Att leda och bedriva förändring och utveckling under pressade förhållanden har varit en utmaning men tillsammans har barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter efter bästa förmåga hållit i och hållit ut.

I verksamhetsberättelsen redogörs av utveckling och måluppfyllelsen för nämndens åtta verksamhetsmål. Förutom måluppföljningen för de åtta målen innehåller rapporten en redovisning av personal och ekonomi samt en redogörelse av Kulturskolans verksamhet. I denna rapport har förvaltningen på prov valt att lägga in ett flertal diagram med förhoppning om att skapa en större helhetsbild av barn- och utbildnings verksamheter. Tanken är att nämnd och förvaltning tillsammans ska hitta en bra nivå för kommande rapporter.

Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet har drivits enligt plan under 2021. Ett fungerande transparent systematiskt kvalitetsarbete är grunden till att kunna fatta kloka beslut på alla nivåer. Det är tydligt att det tar tid att förändra det systematiska kvalitetsarbete så att det blir angeläget och värdefullt för all personal, rektorer och politik. Det systematiska kvalitetsarbetet kräver fortsatt engagemang, transparens och ödmjukhet från alla håll för att kunna utvecklas till sin fulla potential.

En av barn- och utbildningsförvaltningens utmaningar för att bibehålla och öka kvalitén är att skapa ett hållbart kollegialt lärande för skol- och undervisningsförbättringar. En skolkultur som driver utveckling tillsammans på vetenskaplig grund och beprövade erfarenheter. Arbetet med kollegialt lärande för samtlig pedagogisk personal från förskola till Vux har pågått under hela läsåret. Målet är att kollegialt lärande för skol- och undervisningsförbättringar på sikt ska bli en kultur i barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter som främjar barn och elevers lärande och måluppfyllelse.

Förändrade krav och förväntan på kommuner och regioners tjänster utgör ett förändringstryck som ställer krav på omställningar och effektivare arbetssätt. SKR (Sveriges kommuner och regioner) har tagit fram effektivitetsnyckeltal. Dessa nyckeltal redovisas i diagram under målet En budget i balans. Diagrammen bidrar till en bild av hur kommunen, så långt det är möjligt, har omvandlat tillgängliga resurser till tjänster med hög kvalitet.

Förutom effektivitet lyfter också SKR (Sveriges kommuner och regioner) vikten av att kommuner håller koll på trender som påverkar det kommunala uppdraget, det vill säga att göra en omvärldsbevakning. En kortare omvärlds/närvärldsbevakning har skrivits i rapporten men den behöver utvecklas i framtiden. Årets omvärld/närvärldsbevakning har fokuserat på kompetensförsörjningsfrågan.

Utfallet för barn- och utbildningsnämnden under perioden januari–december 2021 är 340 miljoner kronor, vilket är en ökning motsvarande 17 miljoner kronor jämfört med föregående år. Denna ökning motsvarar 5 procent.

Nämnden har även ökade intäkter jämfört med föregående år på 4 miljoner kronor. Detta beror till största delen på interna fördelningar inom förvaltningen och motsvarande summa hittar vi på ökade kostnader.

Utöver de interna ökade kostnaderna på 4 miljoner har kostnaderna ökat med 17 miljoner kronor varav drygt 10 miljoner kronor beror av prisindex justering och löne-revision mellan åren. Så den faktiska ökningen av kostnader är knappt 7 miljoner kronor och beror till största delen på ökade lokalhyror då vi har full kostnad för nya Rosenbergsskolan med idrottshall under 2021.

Kultur- och fritidsnämnd

Året inleddes med flera sjukskrivningar och flera i personalen som varit hemma med symptom. Kultur- och fritidsnämndens verksamhet har delvis genomförts enligt plan när det varit möjligt och enligt de allmänna råd och restriktioner som funnits med anledning av covid-19-pandemin. De beslutade anpassningsåtgärderna för 2021 var beroende av ombyggnationer av huset på Vulcanön och bibliotekshuset.

Den öppna ungdomsverksamheten har öppnat i anpassade lokaler i bibliotekshuset och Barnens hus har flyttat till huset på Vulcanön och kommer att öppna under 2022. Under sommaren har många barn och unga erbjudits sommarlovsaktiviteter i Bruksvillparken och på Turbinhusön.

Kultur- och fritidsnämndens bokslut visar ett litet underskott mot budget. En stor del av nämndens budget är intäktsfinansierad och detta påverkar både ekonomi och verksamhet i mycket hög grad utan att nämnden har möjlighet att vidta åtgärder fullt ut. Orsaken är främst covid-19-pandemin och att möjligheterna för ett säkert öppnande av verksamheterna varit begränsad. Kultur- och fritidsnämnden har inte tagit hela investeringsbudgeten i anspråk.

Samhällsbyggnadsnämnd

Verksamheten inom samhällsbyggnadsnämnden 2021 har påverkats till del av covid-19-pandemin. Sjukfrånvaron har pendlat mycket baserat framför allt på de restriktioner och regler som har ändrats under året. Vidare har nämndens arbete påverkats av pandemin framför allt i form av begränsningar som gjort arbetet ineffektivt och utmanande. Exempelvis har hemarbete och restriktioner i att mötas fysiskt gett flera negativa aspekter då förvaltningens arbete till stora delar kräver fysisk närvaro, samverkan och möten med invånare och näringsidkare. Förhoppningen är att läget stabiliseras under 2022 och att arbetet med att kulturbyggande, arbetsmiljö och samverkan kan fortsätta att utvecklas.

Trots pandemin har omfattningen och frekvenser inom Samhällsbyggnadsförvaltningens dagliga arbete legat på en hög nivå. Krav på snabba insatser inom fastighet-/detaljplaneområdet, hög takt i byggprojekt, mycket ansökningar om bygglov, hög nivå av önskemål och krav från allmänheten i våra gemensamma miljöer, ökade städfrekvenser på grund av pandemin är några exempel områden som fortsatt ligger på en hög nivå.

Organisationen har tillförts nya verksamheter inom näringsliv och måltid och implementeringsprocesser pågår fortfarande inom dessa områden. Dock är förvaltningens bedömning att organisationsförändringen gett bra effekt i form av måluppfyllnad och utveckling om inom båda områdena.

Måluppfyllnaden är god. De 10 verksamhetsmålen som sattes inför 2021 är alla på god väg att uppfyllas enligt de bedömningar som genomförts av pågående aktiviteter.

Ekonomiskt är 2021 ett utmanande år givet de omfattande uppdrag som getts inom fastighetsområdet. Budgetförutsättningarna gav omfattande utmaningar som redan under kvartal I identifierades som omöjliga att uppnå.

Dock konstaterar nämnden att aktiviteter inom var område pågår, men de ekonomiska effekterna börja märkas först nu, vilket ger ett budgetunderskott för nämnden på 4,2 miljoner kronor för 2021. Ser man till en hel bild över arbetet inom fastighetsområdet bedöms dock en ekonomiskt positiv effekt. Detta d försäljningsintäkter som redovisas på Kommunstyrelsen har gett bra resultatet som överstiger Samhällsbyggnadsnämndens underskott. För projekt har flera investeringsprojekt slutförts med generellt goda resultat avseende tid, kvalitet och kostnad.

Social- och omvårdnadsnämnd

År 2021 har varit starkt påverkad av covid-19 pandemin, arbetsbelastningen för medarbetare har varit mycket hög, med smittspridning inom flera verksamheter. Mycket av den planerade verksamhetsutvecklingen har fått stå tillbaka under året då fokus har varit att klara grunduppdraget under pandemins påfrestningar.

Ekonomi har varit i fokus med anledning av att nämnden tidigare år gjort stora underskott. Under våren arbetade förvaltningen vidare med beslutade anpassningar, samtliga är nu genomförda. En anpassningsåtgärd var att flytta de boende på Lindängen till Solvik samt flytt av korttidsvård till Midgård.

Delar av verksamheten har varit stängd under året med anledning av covid-19-pandemin. HVB Ariel har avvecklats och fastigheten har sålts.

Utfallet för social- och omvårdnadsnämnden under perioden januari–december 2021 är ett överskott mot budget på 5,4 miljoner kronor. Avvikelsen motsvarar två procent av budget. Överskottet beror främst på positiva avvikelser inom verksamheterna LSS och barn- och ungdomsvård.

Välfärdssektorn har över lag haft svårigheter att rekrytera kompetent personal. Detta har inte minst märkts av under sommaren. Det har varit svårt att rekrytera sommarvikarier. Det har även varit en högre sjukfrånvaro än normalt med anledningen av covid-19-pandemin.

Andelen invånare som har behov av insatser från nämnden ökar ständigt och prognosen är att detta kommer fortgå, det handlar om såväl insatser till barn och unga, som till insatser för personer med funktionsnedsättning samt äldre.

Ytterligare utmaning förvaltningen har att ta ställning till framkom i samband med en brandtillsyn på Solvik. Boendet fick ett föreläggande med anledning av att det saknades vattensprinklers och brandceller i varje lägenhet.

Behov av ytterligare lokaler har varit ett återkommande bekymmer för förvaltningen då både daglig verksamhet och hemtjänsten blivit alltför trångbudda. För daglig verksamhet har en lösning hittats medan hemtjänstens behov kvarstår.

Jävsnämnd

Jävsnämnden ansvarar för att besluta i ärenden gällande myndighetsutövning och utöva tillsyn i fall där en annan nämnd normalt har ansvaret men inte kan på grund av jäv. Kommunstyrelsens kansliavdelning administrerar ärendehantering och diariet för jävsnämnden. Ärenden såsom bygglov och miljötillsyn handläggs av tjänstepersoner på miljö- och byggnadsnheten.

Jävsnämnden har haft tre sammanträden under 2021. Nämnden har inte haft många ärenden gällande myndighetsutövning att hantera under 2021, det enda ärendet har varit en ansökan om nedtagning av träd (alm) på Kungsbroområdet. Nämnden har däremot fått ett utökat ansvarsområde då samhällsbyggnadsnämnden från och med 2021 är ansvariga för kommunens kök (måltidsnheten). Detta har resulterat i att fler ärenden som hanterats som delegationsbeslut anmäls till jävsnämnden. Jävsnämnden har även antagit tillsynsplan 2021 och behovsutredning 2021–2023 enligt miljöbalken med flera och tillsynsplan och behovsutredning 2021 enligt plan- och bygglagen.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) har samhällsskyddsansvaret för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner. Verksamheten ska i enlighet med *Lagen om skydd mot olyckor (LSO)*, de övergripande nationella målen och de lokala förhållandena ge tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Räddningstjänst ska ha resurser att åtgärda, hindra och begränsa skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö. Nämnden ansvarar också för Falköpings kommuns verkstadsfunktion.

Nämndens samlade resultat för år 2021 visar en negativ budgetavvikelse om 0,2 miljoner kronor.

Under 2020 har nämnden arbetat med tre mål. Nämnden ser att måluppfyllelsen är god för målet *Skapa förutsättningar för socialt hållbara kommuner år 2021*. Samtidigt spår nämnden att förväntningarna från, och behovet av, förvaltningens tjänster kommer att öka de kommande åren. Måluppfyllelsen är god för målet *Skapa förutsättningar för attraktivare kommuner*. Här ser nämnden bland annat att en positiv utveckling har skett genom digitala tillsyner. Måluppfyllelsen för målet *Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas* är mycket god. Enligt nämnden fungerar samverkan mycket bra och är ett kraftfullt sätt att öka säkerheten och minska skador i samhället. Nämnden ser dock att fler industriräddningsvårn vore önskvärt framöver.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall ha en god ekonomisk hushållning

Analys: I kap. § 1 kommunallagen (2017:725) anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Vidare ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Enligt de ekonomistyrningsprinciper som fullmäktige har antagit i Tidaholms kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunens verksamhetsmässiga samt finansiella mål uppnås. Av detta följer att det strategiska målet *Tidaholms kommun skall ha en god ekonomisk hushållning* bedöms vara uppnått (helt eller delvis) först då målvärden för kommunens resultat och soliditet är helt eller delvis uppnådda, samtidigt som kommunfullmäktiges resterande strategiska mål är helt eller delvis uppnådda.

År 2021 uppnår kommunen det strategiska målet inom målområdet Medborgaren i fokus. Kommunen uppnår delvis de fyra strategiska målen inom målområdena *Attraktiv kommun, Ett miljömässigt hållbart samhälle, Ett levande näringsliv* samt *Attraktiv arbetsplats*.

Tidaholms kommuns resultat för 2021 uppgår till 38,1 miljoner kronor vilket motsvarar 4,6 procent av skatter och bidrag.

På grund av ökade skatteintäkter under 2021 samt budget i balans i nämnderna når kommunen ett positivt resultat på 4,6 procent. Detta innebär att resultatet är högre än målvärdet på 2,0 procent.

Soliditeten i kommunen uppgår till 40,8 procent, vilket är högre än målvärdet på 30 procent. Kommunens soliditet har ökat under året med 2,7 procentenhet. Ökningen beror främst på ett högre resultat samt minskad ansvarsförbindelse tack vare inlösen av pensionsskulden.

Värdering: Tidaholms kommun uppnår samtliga av de finansiella målen om resultat och soliditet år 2021. Kommunen uppnår ett av fullmäktiges verksamhetsmässiga strategiska mål. Fyra strategiska mål uppnås delvis.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Värdering
Årets resultat kommun, kr per invånare	313	1 453	2 967	1 050	●
Årets resultat kommunkoncern, kr per invånare	2 210	2 756	6 193	2 700	●
Nettokostnad som andel av skatt och generella statsbidrag kommun (%)	99,4 %	97,6 %	95,5 %	98 %	●
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	0,5 %	2,4 %	4,6 %	2 %	●
Soliditet kommunen (%) helår	39,1 %	38,1 %	40,8 %	30 %	●

Resultat och ekonomisk ställning

Jämförelse med föregående år

Den kommunala koncernens resultat uppgår till 79,4 miljoner kronor år 2021, vilket är 44,2 miljoner kronor bättre än 2020. Resultatförbättringen beror på att kommunens resultat har förbättrats jämfört med 2020 med 19,3 miljoner kronor. Tidaholms Energi AB:s koncernresultat uppgår till 41,3 miljoner kronor, vilket är en förbättring med 27,8 miljoner kronor jämfört med 2020.

Det förbättrade resultatet inom Tidaholms Energi AB:s koncern beror på förändringar inom fjärrvärmeverksamheten vilket har ökat intäkterna samt minskat kostnaderna. Koncernen har även producerat mer el än beräknat och elpriset har varit högt vilket förbättrat resultatet ytterligare.

Kommunens resultat uppgår till 38,1 miljoner kronor år 2021, vilket är 19,2 miljoner kronor bättre än 2020. Resultatförbättringen beror på att kommunens intäkter har ökat i snabbare takt än kommunens nettokostnader. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 43,5 miljoner kronor. Nettokostnaderna i verksamheten ökat med 24,4 miljoner kronor.

Kostnadsökningen på 3,2 procent överstiger löneökningens takt. Det beror på att avskrivningskostnaderna har ökat med 6,7 miljoner kronor till följd av stora investeringar under 2020 och 2021.

Jämförelse mot budget

Kommunen hade budgeterat för ett resultat på 17,0 miljoner kronor år 2021. Det innebär att den positiva budgetavvikelsen för 2021 uppgår till 21,1 miljoner kronor. Årets budgetavvikelse beror på både positiva och negativa budgetavvikelser.

De största positiva budgetavvikelserna är:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag: +15,3 miljoner kronor
- Reavinster: +4,0 miljoner kronor
- Överskott från renhållningsverksamhet: +0,7 miljoner kronor
- Övrigt: +2,5 miljoner kronor

De största negativa budgetavvikelserna är:

- Förtida inlösen av pensionsskulden: -12,4 miljoner kronor

Resultat

Kommunens resultat har varierat under de senaste fem åren. 2015 och 2016 erhöll kommunen extra statsbidrag för att täcka ökade kostnader i samband med mottagning av nyanlända. Dessa statsbidrag genererade ett överskott. Under de senare åren har kommunens verksamheter och nämnder haft svårt att nå en budget i balans. Kommunens resultat för 2021 är högre jämfört med de föregående två åren. Detta beror främst på ökningen av generella statsbidrag under 2021 till följd av covid-19-pandemin. Under 2021 är också det samlade resultatet av kommunens nämnder en budget i balans. Social- och omvårdnadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har gjort överskott respektive nått en budget i balans.

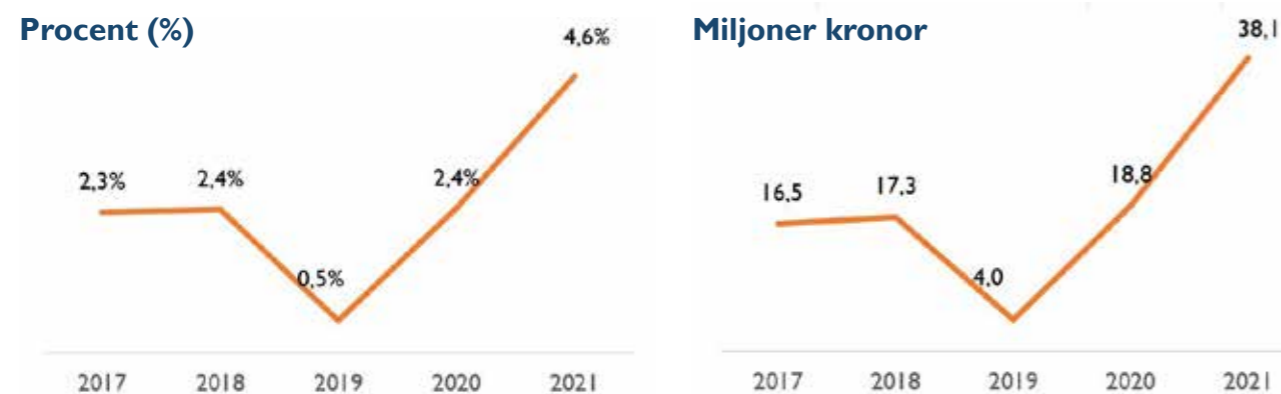
Soliditet

Kommunens soliditet är god. År 2021 är soliditeten 40,8 %, vilket överstiger det finansiella målet på 30 %. Soliditeten har ökat under 2021 vilket beror på kommunens positiva resultat samtidigt som skulderna inte har ökat. I fullmäktiges Strategiska plan och budget 2022-2024 finns en budgeterat upplåning vilket kommer att försämra soliditeten om lånebehovet realiseras.

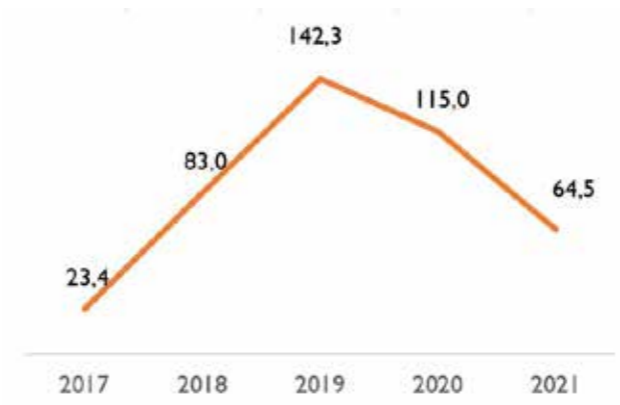
Investeringar

Kommunens investeringsutgift under de senaste fem åren uppgår till 428,2 miljoner kronor. Huvuddelen av investeringarna har skett under 2018-2020. De största investeringarna är de som sker och har skett på Rosenbergsområdet vid nybyggnation av Rosenbergsskolan, idrottshall och förskola samt exploatering av området.

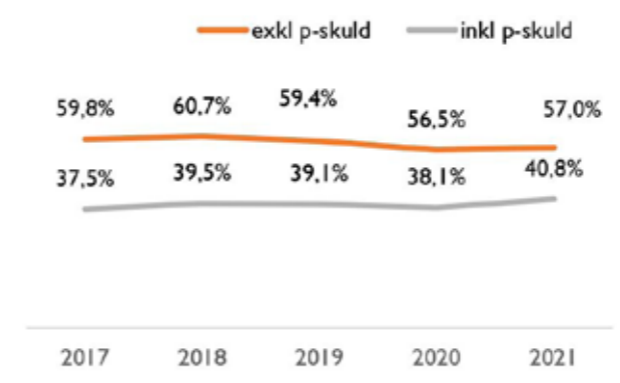
Kommunens resultat som andel av skatter och generella bidrag (2017–2021)

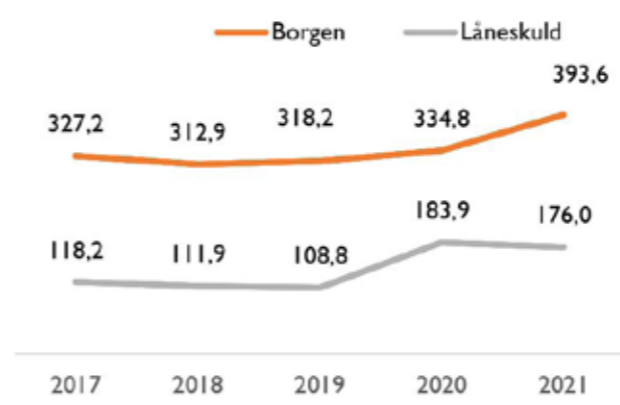
Investeringar i miljoner kronor, inklusive affärsdrivande verk (2017–2021)

Soliditet för kommunen (2017–2021)

Borgensåtaganden och låneskuld i miljoner kronor (2017–2021)

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning (tusentals kronor)

	2021	2020	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	38 058	18 823	4 017	17 317	16 510
- Samtliga realisationsvinster	-3 979	2 124	-1 498	-1 498	-343
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet					
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet					
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	34 079	20 947	2 519	15 819	16 167
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv					
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv					
Årets balanskravsutredning	34 079	20 947	2 519	15 819	16 167
Utgående balans, resultatutjämningsreserv	91 735	91 735	91 735	91 735	91 735

Balanskravet innebär att kommunen inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet vid årets slut ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Tidaholms kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet 2021 med ett resultat exklusive realisationsvinster på 34 miljoner kronor.

Väsentliga personalförhållanden

Bemanning

Under stora delar av 2021 har kommunen haft anställningsrestriktioner enligt beslut i kommunstyrelsen. Beslutet syftar till att öka samordningen och kontrollen vid anställningar och eventuella neddragningar, för att på så vis undvika att anställa personal då kommunen i stället kan lösa behovet av personal inom den befintliga organisationen. Under hösten 2021 togs anställningsrestriktionerna bort då syftet med dem har uppfyllts. Tidaholms kommun har under 2021 ökat antalet anställda med totalt 22 personer.

Under sommaren/hösten 2021 startade den nya, centrala kostenheten som organiseras under samhällsbyggnadsförvaltningen. I samband med detta flyttades kostpersonalens anställningar också över från de olika förvaltningarna till Samhällsbyggnad, vilket till viss del förklarar ökningen av antalet anställda i just den förvaltningen.

Sjukfrånvaro

Andelen långtidssjukskrivna medarbetare har ökat i Tidaholms kommun under 2021. Den totala sjukfrånvaron, mätt på både kort- och långtid, har dock minskat en aning jämfört med 2020 när smittspridningen var som värst. Det är tydligt att den totala sjukfrånvaron inte har ökat inom de förvaltningar där medarbetarna har haft möjlighet att arbeta på distans.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Tidaholms kommun har stora rekryteringsbehov i vård- och omsorgsverksamheten samt i skolverksamheten. Kommunen står inför ett ökat antal pensionsavgångar, framför allt inom vård och omsorg samt barnomsorg och utbildning. Samtidigt ökar andelen äldre kommuninvånare med behov av vård och omsorg.

Med förändrade lagkrav ökar även behovet av att anställa legitimerad personal, till exempel inom utbildning och barnomsorg. Sammantaget innebär detta att kommunen behöver rekrytera många nya medarbetare under de kommande åren. Särskilt utmanande är det att rekrytera undersköterskor och sjuksköterskor till omsorgsverksamheten, då detta generellt sett är bristyrken. Även inom utbildning och barnomsorg är det relativt svårt att rekrytera behöriga lärare och förskollärare.

Personalpolitik

En attraktiv arbetsmiljö är viktig för att Tidaholms kommun ska kunna behålla och rekrytera kompetent personal samt minska sjukfrånvaron bland medarbetarna. I juni 2020 slutfördes det fleråriga projektet Heltid en rättighet - deltid en möjlighet. Kommunen arbetar nu vidare med att genomföra en handlingsplan som syftar till att införa heltid som norm.

Ett gott chefskap och ledarskap är en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare. För att stärka chefskapet och ledarskapet genomför kommunen olika utbildningar för chefer och arbetsledare, bland annat inom områdena arbetsmiljö, arbetsrätt, samverkan och rekrytering.

Personalen i kommunen erbjuds idag ett stort antal möjligheter till friskvård. Aktiviteter erbjuds utifrån ett helhetsperspektiv som inkluderar motion, kost, sömn och balans i livet. Under 2021 har en stor del av aktiviteterna ställts in på grund av den pågående pandemin. Kommunen har dock genomfört vissa aktiviteter utomhus samt digitalt.

Personalredovisning kommunala koncernen

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Antal anställda	1 241	1 221	1 206	1 208
Årsarbetare	1 205,29	1 181,5	1 170,66	1 161
Andel män (%)	20	19	17,8	17,3
Andel kvinnor (%)	80	81	82,2	82,7
Sjukfrånvaro (%)	6,2	7,1	6,4	5,5

Personalredovisning kommunen

Årsarbetare och sjukfrånvaro

	2021-01-01 - 2021-12-31	2020-01-01 - 2020-12-31
Antal anställda	1 206	1 184
Kvinnor	991	981
Män	215	203
Könsfördelning (andel kvinnor, i %)	82,2	82,9
Könsfördelning (andel män, i %)	17,8	17,1
Antal årsarbetare	1 170,66	1 145,37
Genomsnittlig sysselsättningsgrad (%)	97,1	96,7
Sjukfrånvaro (%)	6,4	7,2

Anställda per nämnd

Antal anställda per nämnd	2021	2020	2019	2018	2017
Kommunstyrelsen	40	38	39	41	41
Samhällsbyggnadsnämnden	148	107	98		
Tekniska nämnden				82	76
Miljö- och byggnadsnämnden				12	11
Kultur- och fritidsnämnden	43	43	47	47	34
Barn- och utbildningsnämnden	498	500	510	506	487
Social- och omvårdnadsnämnden	477	496	514	535	535
Totalt	1 206	1 184	1 208	1 223	1 184

Årsarbetare per nämnd

Antal årsarbetare per nämnd	2021	2020	2019	2018	2017
Kommunstyrelsen	39	36	37	39	39
Samhällsbyggnadsnämnden	143,99	104	94		
Tekniska nämnden				79	72
Miljö- och byggnadsnämnden				12	11
Kultur- och fritidsnämnden	37,75	38	40	39	30
Barn- och utbildningsnämnden	491,78	493	500	489	473
Social- och omvårdnadsnämnden	458,14	474	490	491	482
Totalt	1170,66	1145	1161	1149	1107

Tidsbegränsade anställningar

	2021	2020
Vikarie/ava, månadsavlönade	128	94
Timanställda	380	336
Totalt	508	430

Närvaro/Frånvaro

Procent (%)	2021	2020	2019	2018	2017
Sjukdom	6,4	7,2	5,5	5,5	5,8
Vård av barn	5,2	4,6	4,1	3,1	3,7
Övrig ledighet	4,1	4,0	3,9	3,1	3,6
Semester	6,9	6,8	7,4	7,1	7
Arbetad tid	77	76	78	79	80

Tusentals kronor	2021	2020	2019	2018	2017
Total semesterlöneskuld	29 129	28 172	25 988	26 600	27 932
PO-kostnader	11 693	11 309	10 166	10 419	10 973
Totalt	40 822	39 481	36 154	37 019	38 905
Förändring	1 341	3 327	-865	-1 886	943

Kvinnor

Sjukdom - Kvinnor (ålder)	2021	2020
-29	5,0	7,7
30-39	5,7	6,8
40-49	7,1	7,9
50-59	7,5	7,9
60-	7,9	10,3
Genomsnitt	6,8	8,0

Män

Sjukdom - Män (ålder)	2021	2020
-29	4,0	4,4
30-39	4,9	3,2
40-49	3,3	2,4
50-59	5,4	5,6
60-	5,7	3,1
Genomsnitt	4,6	3,8

Sjukfrånvaro per förvaltning

Sjukfrånvaro per förvaltning i %	2021	2020	2019	2018	2017
Kommunstyrelsen	4,3	1,2	2,8	1,8	4
Samhällsbyggnadsnämnden	8,1	8,1	7,3		
Tekniska nämnden				5,8	6,7
Miljö- och byggnadsnämnden				2,3	3,3
Kultur- och fritidsnämnden	8,4	4,7	4,2	6,2	6,0
Barn- och utbildningsnämnden	4,8	6,2	4,5	4,9	4,8
Social- och omvårdnadsnämnden	7,3	8,6	6,5	6,3	7
Totalt	6,2	7,2	5,5	5,5	5,8

Personalkostnader

Kommunens totala personalkostnad (tusentals kronor)	2021	2020	2019	2018	2017
Direkt ersättning	474 385	467 865	463 693	455 279	441 315
Personalomkostnad	181 184	180 251	184 395	168 118	167 827
Totalt	655 569	648 116	648 088	623 397	609 142

Löneläge

Löneläge december 2021, tillsvidareanställda (tusentals kronor)	Kvinnor	Män	Totalt
Medellön	31 526	32 898	31 770
Medianlön	29 914	31 430	24 855
Percentil 90	39 150	40 700	39 450
Percentil 10	25 214	24 855	25 000

Attraktiv arbetsgivare

Attraktiv arbetsplats

Målet är delvis uppnått

Strategiskt mål: Tidaholms kommun skall vara en attraktiv arbetsplats

Analys: Enligt fullmäktiges strategi för en attraktiv arbetsplats ska kommunen skapa

förutsättningar för medarbetaren genom att verkställa heltid som norm. I Tidaholms kommun har andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid ökat med 20 procentenheter på 5 år. Från 68 procent år 2016 till 88 procent år 2020. Ökningen är större bland kvinnor än män (22 respektive 9 procentenheter). Det fleråriga projektet Heltid en rättighet - deltid en möjlighet, som slutfördes i juli 2020, har sannolikt bidragit till denna ökning. Förändringen innebär att kommunen får ut fler arbetade timmar per anställd medarbetare och ger samtidigt en större ekonomisk trygghet för de medarbetare som har gått från deltid till heltidsarbete. Kommunens fortsätter arbetet med att införa heltid som norm.

Kommunen ska även ha ett långsiktigt arbete med frågor om värdegrund, friskvård, arbetsmiljö, kompetensutveckling och ledarskap samt främja jämlikhet baserat på exempelvis kön. Kommunen ser att många ordinarie insatser inom friskvård inte har varit möjliga att genomföra under 2021. Kommunen har i stället vidtagit åtgärder för att undvika att kommunens medarbetare blir smittade av covid-19 och för att möjliggöra en god arbetsmiljö vid arbete på distans.

Samtliga nämnder rapporterar att pandemin har haft en negativ påverkan på personalens välmående, trivsel och/eller arbetsbelastning under 2021. Samhällsbyggnadsnämnden ser att pandemin och distansarbete har påverkat arbetsglädjen negativt. Detta beror delvis på att de frågor som nämnden ansvarar för kräver samverkan som sker på plats. Social- och omvårdnadsnämnden ser att arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare periodvis har varit mycket tuff under pandemin och att medarbetare på alla nivåer har haft svårt att få återhämtning.

Vad gäller kompetensutveckling och bemanning uttrycker både social- och omvårdnadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden en oro inför framtiden då bristen på behöriga pedagoger och utbildad vårdpersonal beräknas öka kraftigt.

Kommunens samverkan med vård- och omsorgscollege fortgår. Både kommunen och aktörerna inom utbildningsväsendet känner en stor oro för det framtida rekryteringsläget till kommunal vård och omsorg, då allt färre utbildar sig för dessa yrken. Det är möjligt att nyhetsrapporteringen om brister inom äldreomsorgen under pandemin har medfört att än färre söker sig till denna sektor.

Nämnderna arbetar med verksamhetsmål som på olika sätt syftar till att uppnå en god arbetsmiljö och goda förutsättningar för medarbetarna. Som exempel kan nämnas att samtliga särskilda boenden har utrustats med takliftar, vilket har förbättrat medarbetarnas fysiska arbetsmiljö. Kommunen har även infört en ny rutin som innebär att samtliga hot mot stadshuset via receptionen eller socialtjänstens reception ska dokumenteras.

Utfallen för det målets indikatorer spretar. Sjukfrånvaron har varit hög under pandemin, och målvärdet för denna indikator uppnås inte år 2021. Andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid har ökat i

kommunen. Målvärdet för denna indikator uppnås delvis år 2020. Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst har varierat de senaste åren. Målvärdet för indikatorn uppnåddes år 2020. För tre indikatorer som mäter hållbart medarbetarengagemang saknas ännu utfall för år 2019 och 2021. Det beror på att Tidaholms kommunen ännu inte har rapporterat medarbetarenkätens resultat år 2019 och 2021 till Kolada.

Nämndernas 6 verksamhetsmål är delvis uppnådda år 2021. En samlad bedömningen ger att det strategiska målet Tidaholms kommun ska vara en attraktiv arbetsplats är delvis uppnått.

Värdering: Målet är delvis uppnått år 2021.

Lärdomar och åtgärdsförslag: Den 9 februari 2022 hävdades de flesta restriktionerna med anledning av pandemin. Regeringen har också föreslagit att covid-19 inte längre ska klassas som en samhällsfarlig sjukdom. För många medarbetare återgår därmed arbetsmiljön till mer normala former. Samtidigt kvarstår regeln att inte komma till arbetsplatsen med förkylningssymptom. Om uppdraget tillåter har medarbetare även möjlighet att arbeta hemifrån två dagar i veckan. I dessa avseenden tycks pandemin ha medfört långsiktiga förändringar av arbetsmiljön.

Social- och omvårdnadsnämnden ser att det framöver är särskilt viktigt att prioritera arbetsmiljöfrågor samt att fortsätta arbeta med rekrytering och marknadsföring av de olika yrkeskategorierna som nämnden ansvarar för.

Enligt Skollagen (2010:800) ska varje huvudman sträva efter att inrätta karriärsteg för särskilt yrkeskickliga lärare. Detta kan vara ett sätt att stimulera lärare till att arbeta kvar eller söka sig till Tidaholms kommun. Barn- och utbildningsförvaltningen har under 2021 också initierat ett arbete med en strategisk kompetensförsörjningsplan.

Indikator (År)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021	Jämförelse	Värdering 2020	Värdering 2021
Andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid (%)	84 %	88 %	-	95 %	-	◊	-
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – faktorn motivation	-	-	-	90	-	-	-
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - faktorn ledarskap	-	-	-	85	-	-	-
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - faktorn styrning	-	-	-	90	-	-	-
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, kommunalt anställda, andel (%)	98,6 %	97,7 %	-	99 %	-	●	-
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	5,5 %	7,2 %	6,4 %	5,2 %	-	■	■

Utfall år 2021 för indikatorn *Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, kommunalt anställda, andel (%)* publiceras av Kolada vecka 22 år 2022. Utfall år 2021 för indikatorn *Andelen tillsvidareanställda som arbetar heltid (%)* publiceras av Kolada vecka 15 år 2022. Utfall för år 2019 och 2021 för indikatorerna som mäter *Hållbart medarbetarengagemang (HME)* saknas då Tidaholms kommunen ännu inte har rapporterat in medarbetarenkätens resultat år 2019 och 2021 till Kolada. Personalavdelningen har inte prioriterat denna rapportering på grund av otillräckliga personalresurser samt ökad arbetsbelastning under pandemin år 2020-2021. Kommunen kan inte på egen hand sammanställa det index (HME) som Kolada beräknar utifrån enkätsvaren.

Förväntad utveckling

Framtid och utveckling

Befolkningsutveckling och finansiering av kommunal välfärd

De demografiska utmaningarna med en åldrande befolkning kommer vara en av de största utmaningarna inför framtiden. Allt fler äldre lever längre och har en bättre hälsa. En ytterligare faktor till att allt fler äldre lever längre beror på en förbättrad hälsa och att hälso- och sjukvården blir mer avancerad. Behoven av kommunala insatser ökar med stigande ålder. Social- och omvårdnadsnämnden behöver därför se över hur insatser kan utföras på ett mer diversifierat sätt för att möta kommande behov.

Den demografiska utvecklingen medför en ekonomisk utmaning, då kostnaderna för välfärden förväntas öka snabbare än de kommunala intäkterna. Samtidigt planerar två av kommunens största privata arbetsgivare stora förändringar, vilket kommer att påverka kommunens skatteintäkter och näringslivsutveckling på flera sätt. Kommunen arbetar proaktivt för att möjliggöra omställning av arbetskraft i samband med expanderings av Kriminalvårdens verksamhet och flytt av Nobias produktionsanläggning.

Kompetensförsörjning och rekrytering

Välfärdens kompetensförsörjning är en av det kommande decenniets viktigaste frågor för Sveriges kommuner och regioner. Enligt prognoser behöver antalet anställda inom välfärden öka med 132 000 personer under 2019-2029. Omkring hälften av dessa behöver anställas inom kommunal vård och omsorg, främst äldreomsorg. Fram till 2035 kommer det även att finnas ett stort rekryteringsbehov inom skola och barnomsorg. Under de kommande fem åren behöver rekryteras lärare och förskollärare till motsvarande 57 000 heltidstjänster enligt Skolverkets lärarprognos 2021. Prognoser över antal personer i arbetsför ålder (20-66 år) och kommande pensionsavgångar talar för en växande brist på arbetskraft.

För att klara av det kommunala välfärdsuppdraget under kommande år behöver Tidaholms kommun rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Detta ställer krav på ett strategiskt arbete med arbetsmiljö, heltid, digitalisering, förlängt arbetsliv, ledarskapet och kompetensutveckling.

Arbetsförmedlingens statistik visar att gymnasial utbildning blir alltmer avgörande för att komma ut och vidare i arbetslivet. Samtidigt som det råder brist på utbildad arbetskraft inom en rad områden, så saknar nära en tredjedel av de inskrivna vid Arbetsförmedlingen en gymnasial utbildning. Detta understryker vikten av att grundskola och gymnasieskolan klarar sitt uppdrag, men också att invånare erbjuds möjligheter till ett livslångt lärande.

För att lösa kompetensförsörjningen krävs ett kon-

struktivt samarbete mellan region, kommuner och andra aktörer. Frågor som gäller kompetensförsörjning, matchning samt utveckling och dimensionering av utbildningar förutsätter till exempel dialog och samarbete mellan skola och arbetsgivare. I Tidaholms kommun pågår därför utveckling av ett SSA-råd för samverkan skola-arbetsliv.

Lokaler och bostäder

Att de äldre kommuninvånarna blir fler påverkar samhällsbyggnadsnämndens och social- och omvårdnadsnämndens ansvarsområden inom boende och tillhörande service. Inom dessa områden behöver kommunen hitta hållbara lösningar som uppfyller lagkrav samt tillgodoser framtida behov samtidigt som kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning.

Det råder brist på gruppboenden och stödboende vilket medför att kommunen har svårt att verkställa beslut om bostad med särskild service enligt LSS. I februari 2022 fanns tre beslut som inte kunde verkställas då befintliga boenden var fullbelagda. Merparten av de individer som beviljas bostad med särskild service enligt LSS kommer att finnas inom kommunens verksamhet under hela sin livstid. För att möta behovet av boenden krävs en mer långsiktig strategi.

Antalet beslut om daglig verksamhet fortsätter att öka, vilket ställer krav på större och bättre anpassade lokaler. Bristen på lokaler gör det också att det är svårt att verkställa beslut i den omfattning som beviljats. Idag är dagliga verksamheter utspridda på flera platser i kommunen vilket gör det svårt att samordna kompetens och personalresurser på ett effektivt sätt.

Målgruppen med högfungerande autism ökar inom social- och omvårdnadsnämndens barn- och ungdomsverksamheter, boenden och daglig verksamhet. För att möta målgruppens behov krävs förlöpande kompetenshöjning, anpassade och ändamålsenliga lokaler. Det finns också en växande psykisk ohälsa hos målgruppen med anledning av isolering, utanförskap och missbruksproblem. Hot och våld mot personal blir alltmer vanligt förekommande, vilket innebär en försämrad arbetsmiljö för dem som arbetar med målgruppen.

Digitalisering

Västra Götalandsregionens utvecklingsstrategi för 2021-2030 innehåller fyra tvärsektorieella kraftsamlingar: elektrifiering, digitalisering, cirkulära affärsmodeller och fullföljda studier. En kraftsamling innebär att extra fokus läggs på stärkt samverkan och samordnat utvecklingsarbete inom ett område. Till kraftsamlingen för digitalisering knyts flera initiativ som påverkar kommunens arbete. Det handlar om digital kompetens och lärande, säker och hållbar digital infrastruktur, offentlig sektors digitala transformation och invånarnas digitala delaktighet och tillit.

I Tidaholm sker nu den demokratiska styrningen till stor del med hjälp av digitala verktyg. Förmågan att hantera olika digitala verktyg och plattformar är en förutsättning för att utföra ett uppdrag som förtroendevald. Samtidigt är digital kompetens ojämnt fördelad i befolkningen. Kommunen behöver säkerställa att förtroendevaldas deltagande i den demokratiska styrningen inte försvåras eller hindras till följd av ett digitalt utanförskap.

En ny kommunövergripande e-strategi samt handlingsplan antogs av fullmäktige under 2021. Strategins mål är att erbjuda de digitala tjänster som efterfrågas av kommunens invånare och underlättar för kommunens medarbetare. Välfärdsteknik inom äldre omsorgen, digital badövervakning som komple-

ment till säkerheten i badhuset, digital post, digital signering och publicering av öppna data är några exempel på digitala tjänster och funktioner som kommunen tittar på.

Demokrati och folkhälsa

Regeringen har föreslagit att covid-19 från och med 1 april 2022 inte längre ska klassas som en samhällsfarlig sjukdom. Pandemin har dock efterlämnat sig frågor för kommunen att hantera. Barn- och utbildningsnämnden har en "utbildningsskuld" att ta igen, då alla elever inte har fått de undervisningstimmarna som de har rätt till under pandemin.

Pandemin fortsätter också att påverka social- och omvårdnadsnämndens verksamheter. Vid en ökad smittspridning kan nationella rekommendationer och regionala rutiner med kort varsel kräva att verksamheterna ställer om.

Under pandemin uteblev många av de utländska turister som brukar besöka kommunen. Samtidigt ökade antalet svenska turister. En utmaning är att locka tillbaka de gamla och samtidigt behålla de nya besökarna. Det finns också en risk att många unga inte hittar tillbaka till föreningslivet efter covid-19-pandemin med negativa följder för folkhälsan kombinerat med trender av minskat föreningsengagemang bland äldre ungdomar.

Folkhälsoarbetet har även utmaningar när det gäller att erbjuda mötesplatser som har en positiv inverkan på socialt deltagande i samhället, känsla av meningsfullhet, tillit och trygghet.

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillhör Sverige ett av de länder i världen där människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är som starkast. Samtidigt visar forskning att tilliten

varierar alltmer mellan olika grupper i samhället. Ökad polarisering, växande social oro och brist på gemensamma berättelser är förhållanden som riskerar att försvaga tilliten, särskilt bland utsatta människor och grupper.

Ett tecken på att tilliten försvagas när det gäller fattade politiska beslut är att antalet kommunala folkomröstningar, folkinitiativ, som anordnats mellan de allmänna valen har ökat de senaste tre åren. Att människor engagerar sig så starkt i en fråga att det utmynnar i en kommunal folkomröstning kan tolkas som ett ökat engagemang för demokratifrågor men även som ett bristande förtroende för det politiska systemet då dessa folkomröstningar mestadels har rört redan fattade kommunala beslut.

För Tidaholms kommun innebär en minskad tillit i samhället och minskat förtroende för det politiska systemet att det blir än viktigare att ha en effektiv ärendebereidning där beslutsunderlag är enkla, korrekta och håller hög kvalitet, att använda medborgardialog inför beslut i komplexa frågor, samt att kommunikation av politiska beslut sker med stor tydlighet.

Valmyndigheten ser att hoten mot allmänna val har blivit fler. Vid valet 2018 inträffade fler incidenter jämfört med tidigare. Händelser i omvärlden visar också att cyberattacker, spridning av desinformation och ifrågasättande av nyheter som bygger på korrekt information har ökat i samband med val. Kommunen kommer därför att utveckla sitt arbete med säkerhetsfrågor inför det allmänna valet 2022.

Kommunens uppdrag

Sedan 2020 är barnkonventionen lag. De fyra grundläggande principerna i barnkonventionen (principen om barnets bästa, barns rätt till inflytande, barns rätt till liv och utveckling och att inga barn får diskrimineras) är införda i Socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). Det handlar exempelvis om att barns bästa ska beaktas, att barn ska få komma till tals och att socialtjänsten ska ta hänsyn till barnets vilja utifrån ålder och mognad.

Betalansvarslagen har under 2021 fått full effekt inom social- och omvårdnadsnämndens verksamheter. Lagen innebär att en patient som är utskrivningsklar, inom tre dagar ska lämna sjukhuset. Om det finns behov av kommunala insatser och kommunen ej kan erbjuda detta blir kommunen betalningsskyldig. Förändringen ställer fortsättningsvis högre krav på kommunen att snabbt ställa om och kunna erbjuda insatser i hemmet.

Förändringar i statliga myndigheters uppdrag påverkar i hög grad kommunens arbete. Det gäller inte minst Försäkringskassans förändrade praxis och åtstramningar. Det förväntas fler avslag rörande personlig assistans, vilket sannolikt leder till fler ansökningar hos kommunen. Arbetsförmedlingen har under flera år genomgått en reformering med resultatet att det sannolikt blir svårare för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få adekvat stöd. Detta kommer att medföra en ökad belastning på kommunens verksamheter och sannolikt även ökade kostnader för utbetalt försörjningsstöd.

Enligt socialtjänstlagen är kommunen skyldig att lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta fysiska personer. Kommunen ser en ökande trend av skuldrådgivningsärenden.

Museilagen (2017:563) ställer krav på kommunens museiverksamhet i form av kompetens, tillgänglighet,

publik verksamhet och förvaltning av samlingarna. Tidaholms museum möter även ökade kostnader för arkivprogram och möjlighet att kunna tillgängliggöra samlingarna digitalt.

Samverkan

En förutsättning för att kunna nå de kommunala målen är utökad samverkan, såväl internt inom kommunen som externt med andra kommuner, myndigheter och aktörer i samhället. Kultur- och fritidsverksamheten har behov av, och bidrar till att öka, samverkan med andra kommuner och med andra förvaltningar för att kunna utveckla och förbättra verksamheten. Biblioteket behöver kunna öka sin service till exempel genom meröppet. Bibliotekets fokus är fortsatt att utveckla samverkan inom Bibliotek Mellansjö och andra Koha-bibliotek.

Samverkan med andra kommuner inom digitaliseringsområdet genomförs löpande. Detta skapar en bred arena för gemensamma upphandlingar och förvaltning av kommungemensamma system. En förstudie för fördjupad samverkan med Skövde kommun planeras att genomföras under våren 2022. Kommunen samverkar med flera andra kommuner vid införande av nytt ekonomisystem samt system för e-handel. Samverkansavtal mellan kommunens hälso- och sjukvård och Närhälsan Tidaholm är på gång att revideras. Revidering av Västra Götalands hälso- och sjukvårdsavtal med underavtal är ute för remiss.

Klimatförändringar och hållbarhet

Många delar av samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden påverkas dagligen av klimatförändringarna. Tidaholms kommun behöver arbeta proaktivt för att bidra till att begränsa klimatförändringarna. Kommunen behöver också arbeta reaktivt för att utveckla verksamheter, service och samhällsplanering så att kommunen står rustad att möta klimatförändringar och extrem väderlek. Samhällsbyggnadsnämnden ser att kommunen behöver arbeta internt med egna verksamheters påverkan och utsläpp, men också externt genom att påverka andra aktörer, invånare och verksamheter.

Rysslands invasion av Ukraina

Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 innebär att säkerhetsläget i Europa har försämrats allvarligt. EU samverkar i frågor som rör flyktingmottagande. Det är ännu oklart hur ett flyktingmottagande kan komma att se ut i Sverige.

Länsstyrelsen i Västra Götaland bedömer den 25 februari 2022 att länet, liksom övriga Sverige, kommer att utsättas för olika former av påverkanskampanjer som sprider desinformation från Rysslands sida. Påverkanskampanjer kommer att spridas via sociala medier och även riktas mot barn. Länsstyrelsen ser också att ryska intressen kan komma att utföra attacker mot cybersäkerhet och informations-säkerhet i Sverige. Länsstyrelsen förbereder sig för detta utifrån ett civilt perspektiv, och informerar kommunerna löpande.

4. Resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys

Resultaträkning (tusentals kronor)

	Not	Kommunal koncern		Kommun	
		2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Verksamhetens intäkter	1	356 686	325 369	192 825	196 250
Verksamhetens kostnader	2	-1 034 400	-1 010 560	-945 226	-930 886
Avskrivningar	3	-72 462	-60 547	-43 173	-36 495
Verksamhetens nettokostnader		-750 176	-745 738	-795 574	-771 131
Jämförelsestörande kostnader	4				
Skatteintäkter	5	598 300	572 606	598 300	572 606
Generella statsbidrag och utjämning	5	234 888	217 095	234 887	217 095
Verksamhetens resultat		83 012	43 963	37 615	18 570
Finansiella intäkter	6	14 395	623	1 561	1 322
Finansiella kostnader	7	-6 609	-5 467	-1 118	-1 069
Resultat efter finansiella poster		90 798	39 119	38 058	18 823
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Skattekostnader		-11 369	-3 880		
Uppskjuten skatt					
Årets resultat	8	79 429	35 239	38 058	18 823

Balansräkning (tusentals kronor)

Tillgångar	Not	Kommunal koncern		Kommun	
		2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	1 260 429	1 240 565	754 452	731 872
Maskiner och inventarier	10	78 916	27 466	22 525	25 239
Summa materiella anläggningstillgångar		1 339 345	1 268 031	776 977	757 111
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper, andelar, bostadsrätter mm	11	10 348	3 738	17 589	11 158
Uppskjuten skatt		1 856	17 340		
Långfristiga fordringar		82	60		
Summa finansiella anläggningstillgångar		12 286	21 138	17 589	11 158
Summa anläggningstillgångar		1 351 631	1 289 169	794 566	768 269
Bidrag till infrastruktur					
Medfinansiering E20	12	2 800	3 200	2 800	3 200
Summa bidrag till infrastruktur		2 800	3 200	2 800	3 200
Omsättningstillgångar					
Förråd		5 308	6 765	2 510	3 639
Övriga kortfristiga fordringar	13	138 236	88 555	75 109	71 357
Kassa och bank	14	97 180	86 394	97 045	66 813
Summa omsättningstillgångar		240 724	181 714	174 664	141 809
Summa tillgångar		1 595 155	1 474 083	972 030	913 279

Eget kapital, avsättningar och skulder	Not	Kommunal koncern		Kommun	
		2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital					
Årets resultat		79 429	35 241	38 058	18 823
Resultatutjämningsreserv		91 735	91 735	91 735	91 735
Lokal utvecklingsreserv		7 429	7 429	7 429	7 429
Övrigt eget kapital		531 239	499 036	417 085	398 262
Summa eget kapital	15	709 832	633 441	554 307	516 249
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	16	11 918	10 575	11 918	10 575
Avsättningar	17	48 498	52 046	11 116	11 902
Summa avsättningar		60 416	62 621	23 034	22 477
Skulder					
Långfristiga skulder					
Lån i banker och kreditinstitut	18	493 966	496 403	168 163	179 045
Andra långfristiga skulder					
Investeringsinkomster	19	8 528	7 732	8 528	7 731
Summa långfristiga skulder		502 494	504 135	176 691	186 777
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder		53 041	45 806	32 433	34 240
Övriga kortfristiga skulder		269 372	228 080	185 565	153 535
Summa kortfristiga skulder	20	322 413	273 886	217 998	187 775
Summa skulder		824 907	778 021	394 689	374 552
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 595 155	1 474 083	972 030	913 279

Ansvarsförbindelser

	Not	Kommunal koncern		Kommun	
		2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Pensionsförpliktelser inkl löneskatt	21	157 802	168 683	157 802	168 683
Borgen och andra förpliktelser	23	39 206	33 297	393 582	334 846
Summa ansvarsförbindelser		197 008	201 980	551 383	503 529

Kassaflödesanalys (tusentals kronor)

	Not	Kommunal koncern		Kommun	
		2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		90 798	39 119	38 058	18 823
Justering för ianspråktaga avsättningar			-1 800		-1 800
Justering för av- och nedskrivningar		71 565	56 312	43 173	36 495
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	24	-16 730	9 593	-2 676	9 592
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		145 633	103 224	78 555	63 111
Ökning / minskning kortfristiga fordringar		-67 907	10 825	-3 621	12 605
Ökning / minskning förråd och varulager		1 457	-3 005	1 130	-2 769
Ökning / minskning kortfristiga skulder		-3 804	8 779	30 092	-15 955
Kassaflöde från den löpande verksamheten		75 382	119 823	106 155	56 992
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-133 334	-180 220	-64 450	-113 985
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		1 122	2 406	1 122	2 406
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		36 693	6 313	3 605	3 489
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-6 486		-6 430	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar					
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-102 005	-171 501	-66 154	-108 090
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		171 994	111 400		80 000
Nyttjande av checkkredit					
Amortering av skuld		-132 698	-26 427	-7 882	-14 896
Ökning av långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		39 296	84 973	-7 882	65 104
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-1 887	-540	-1 887	-540
Årets kassaflöde		10 786	32 754	30 232	13 465
Likvida medel vid årets början		86 394	53 640	66 813	53 348
Likvida medel vid årets slut		97 180	86 394	97 045	66 813

De kommunala koncernföretagen

Interna mellanhavanden

Ett antal transaktioner sker mellan de olika bolagen inom koncernen i Tidaholms kommun. I den sammanställda redovisningen elimineras dessa transaktioner. Nedanstående tabell ger en bild av dessa transaktioner.

Tidaholms energi debiterar el, internet, fjärrvärme och elnätsavgifter till övriga enheter inom koncernen. Tidaholms kommun hyr lägenheter av TBAB. Kommunen säljer administrativa tjänster till dotterbolagen. Under 2021 har kommunen också sålt fastigheten Kaplanen (Kungsbro) till TBAB för 1,7 miljoner kronor.

Vid årsskiftet finns inga interna långfristiga lån utan de fordringar och skulder som finns är kortfristiga. Däremot finns det kommunal borgen gentemot dotterbolagen för de externa lån de har.

Koncernmellanhavanden			
Resultaträkningen			
Säljare	Köpare		Summa
	Kommun	TEAB- koncern	
Kommunen		5 544	5 544
Tidaholms Energi AB - koncernen	25 183		25 183
Summa interna köp / försäljning	25 183	5 544	30 727
Balansräkningen			
Fordringar	Skulder		Summa
	Kommun	TEAB- koncern	
Kommunen		947	947
Tidaholms Energi AB - koncernen	42 578		42 578
Summa interna fordringar/skulder	42 578	947	43 525
Aktiekapital och grundfond		10 400	10 400
Kommunal borgen		385 194	

Eliminering av övervärde på anläggning i TEAB

Övervärde anläggning i TEAB	2021	2020
Anskaffningsvärde 2001		32 148
Akkumulerad avskrivning		-30 799
Årets avskrivning		-1 619
Utgående värde		0

År 2001 köpte TEAB anläggningar till ett värde över bokfört värde av Tidaholms kommun. Vid den sammanställda redovisningen justeras anläggningarnas värde, eget kapital samt avskrivningar. 2021 hade hela värdet skrivits av.

De kommunala bolagens resultaträkning

	Tidaholms Energi AB - Koncern		Tidaholms Energi AB - Moder		Tidaholms Elnät AB		Tidaholms Bostads AB	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Intäkter	192 826	151 918	129 241	102 071	46 561	47 671	27 328	24 394
Kostnader	-118 861	-102 474	-90 992	-79 932	-32 507	-33 997	-1 916	-16 588
Avskrivningar	-29 289	-25 671	-16 402	-11 489	-7 116	-5 552	-5 771	-4 395
Periodens/årets rörelseresultat	45 397	23 773	21 847	10 650	6 937	8 122	2 441	3 411
Finansiella intäkter	13 874	119	481	513	0	0	27	36
Finansiella kostnader	-6 531	-5 216	-5 733	-1 790	-411	-435	-798	-1 039
Resultat efter finansiella poster	52 740	18 676	16 595	9 372	6 526	7 687	1 670	2 408
Bokslutsdispositioner	-11 369	0	-17 244	-9 853	-6 526	-7 687	0	0
Resultat före skatt	41 371	18 676	-649	-481	0	0	1 670	2 408
Årets skatt	0	-44	-197	0	0	0	-276	0
Uppskjuten skatt	0	-3 836	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	41 371	14 796	-846	-481	0	0	1 394	2 408

Redovisningsprinciper

Upplysningar om redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.
- Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas och exkluderas i respektive post i resultaträkningen. Beloppen har specificerats i not 4. För 2021 har inga jämförelsestörande poster redovisats.

Tillämpade principer

Tidaholms kommun följer LKBR på alla punkter utom vad som anges i lagens 3 kap 11 §. I denna paragraf föreskrivs en dokumentation av redovisningssystemet.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för verkställda avskrivningar. Från och med 1 januari 2017 redovisar Tidaholms kommun anläggningarna enligt RKR R4. Tidaholms kommun har också sedan dess ett anläggningsregister i ekonomisystemet.

Lånekostnader

Tidaholms kommun aktiverar inte räntor.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 0,5 prisbasbelopp.

Investeringsbidrag

Från och med 2020-01-01 följer Tidaholms kommun RKR R2 avseende redovisning av investeringsbidrag. Det vill säga i den mån ett offentligt bidrag är hänförligt till en investering, intäktsförs inkomsten så att den återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter ska enligt RKR R2 redovisas som en skuld och intäktsföras i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder. Tidaholms kommun tillämpar detta sedan år 2016. Tidigare har anslutningsavgiften varit av lägre belopp och redovisats som en intäkt.

Avskrivningar

Planenliga avskrivningar beräknas på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningar sker linjärt, det vill säga med belopp som är lika stora varje år under objektets beräknade livslängd. Avskrivningen påbörjas då anläggningen tas i bruk. Vid aktivering görs en bedömning av den ekonomiska livslängden. På anläggningstillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Enligt RKR R4 rekommenderas tillämpning av komponentavskrivning om det förväntas vara en väsentlig skillnad i förbrukning av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter. Tillgången ska då delas upp på dessa komponenter. Tidaholms kommun tillämpar från och med 1 januari 2017 komponentavskrivning på samtliga objekt i anläggningsregistret. Vid omläggningen till komponentavskrivning grupperades anläggningstillgångar i tre grupper.

- Äldre objekt där inga större investeringar har skett senaste 10 åren
- Objekt där större investeringar har skett under de senaste 10 åren
- Nya objekt där investeringar färdigställdes under 2017 och senare.

Dotterbolaget Tidaholms Energi AB (TEAB) har infört komponentavskrivning sedan tidigare och Tidaholms bostads AB (TBAB) införde det år 2016.

Leasing

De leasingavtal som kommunen har tecknat är av obetydligt värde och betraktas därför som operationella enligt rekommendationen i RKR R5. Kommunen har inte i någon större utsträckning operationella leasingavtal vars livslängd överstiger tre års, varför upplysningar om dessa inte har lämnats. Tidaholms Energi AB (TEAB) redovisade tidigare leasingen av värmepannan som finansiell leasing. Under 2021 har TEAB löst leasingavtalet.

Pensioner

Tidaholms kommun redovisar avtalspensionerna enligt blandmodellen vilket innebär att samtliga pensioner till och med 31 december 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Utbetalning av ansvarsförbindelsen redovisas som en kostnad i resultaträkningen. De pensioner som har intjänats från och med 1 januari 1998 redovisas som en kostnad under intjänandeåret.

Förpliktelser avseende pensionsåtagande gentemot förtroendevalda tagits upp enligt avtalet OPF-KL.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för kommunens anställda och förtroendevalda är beräknade enligt RIPS21 och redovisas inklusive löneskatt enligt RKR R10. Uppgifterna grundas på beräkning från KPA.

Pensionsåtaganden gentemot anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens regelverk K3.

Vatten- och avloppsverksamhet

I enlighet med vatten- och avloppslag (Lagen om allmänna vattentjänster SFS 2006:412) redovisas årets överskott eller underskott som skuld eller fordran till VA-kollektiv.

Sammanställda räkenskaper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt kapitel 12 i LKBR. Bolag eller kommunal-

förbund med ägarandel överstigande 20 procent ingår i den sammanställda redovisningen. Kommun-koncernens medlemmar och ägarandelar framgår av avsnittet Kommunala koncernföretag.

Stiftelsen Tidaholm-Hökensås semesterby ingår inte då verksamheten definierats vara av obetydlig omfattning.

De kommunala bolagen tillämpar Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) för att upprätta årsredovisning.

Transaktioner av väsentlig betydelse mellan kommunen och bolagen har eliminerats.

Internredovisning

Balansräkningsenheter

Kommunens verksamhet delas upp i en skattefinansierad del och i en affärsdrivande del enligt beslut i kommunfullmäktige. De affärsdrivande verksamheterna VA-verk och renhållningsverk redovisas särskilt i så kallade balansräkningsenheter. I kommunens ekonomisystem behandlas de olika redovisningsenheterna som skilda företag och med en egen kassa i kommunens koncernkonto.

Internränta

Internränta har beräknats på anläggningstillgångarnas bokförda värde med en räntesats på 1,25 procent för 2021.

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Taxor och avgifter			49 209	50 606
Hyror och arrenden			19 419	18 747
Bidrag			74 063	79 284
Försäljning av verksamhet och entreprenader			15 480	34 637
Övriga intäkter			39 129	17 725
Avgår interna poster			-4 475	-4 749
Summa			192 825	196 250

Not 2 Verksamhetens kostnader

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Personalkostnader			633 198	609 546
Pensionskostnader och personal, sociala omkostnader m.m.			50 334	44 009
Material, tjänster och övriga kostnader			234 189	249 087
Bidrag och transfereringar			31 580	32 593
Upplösning bidrag till statlig infrastruktur			400	400
Avgår interna poster			-4 475	-4 749
Jämförelsestörande poster				
Summa			945 226	930 886

Räkenskapsrevision

Total kostnad för räkenskapsrevision i kommunen uppgår till 907 tusen kronor, varav kostnad för sakkunnigas granskning av räkenskaper uppgår till 202 tusen kronor.

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsåret 2021. Total kostnad för revision i de kommunala koncernbolagen uppgår till 205 tusen kronor, varav 185 tusen kronor avser revisorsuppdrag.

Not 3 Avskrivningar

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Fastigheter och anläggningar			35 915	28 272
Maskiner och inventarier			7 258	6 740
Nedskrivning av anläggningstillgångar				1 483
Summa			43 173	36 495

Not 4 Jämförelsestörande poster

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Avsättning för återställning av deponi				
Summa				

Not 5 Skatteintäkter och generella bidrag

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Utdebitering (kommunal skattesats i %)			22,07	22,07
Skatteintäkter			598 300	572 606
Kommunalskatt			581 506	584 924
Slutavräkningar			16 794	-12 318
Generella statsbidrag och utjämning			234 888	217 095
Inkomstutjämning			157 730	152 795
Kostnadsutjämning			-359	-3 484
Kostnadsutjämning LSS			6 958	-2 451
Generella bidrag från staten				28 428
Regleringsbidrag/-avgift			38 154	13 160
Strukturbidrag				
Fastighetsavgift			32 405	28 647
Summa			833 188	789 701

Not 6 Finansiella intäkter

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Försäljning finansiell anläggningstillgång				
Ränteintäkter externt			465	339
Ränteintäkter från dotterbolag				
Utdelning aktier och andelar			56	106
Övriga finansiella intäkter			1 040	877
Summa			1 561	1 322

Not 7 Finansiella kostnader

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Räntekostnader externt			-560	-663
Räntekostnader pensionsavsättningar			-144	-250
Övriga finansiella kostnader			-414	-156
Summa			-1 118	-1 069

Not 8 Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Årets resultat	79 429	35 239	38 058	18 823
Jämförelsestörande poster				
Återställning av deponi				
Summa jämförelsestörande poster				
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	79 429	35 239	38 058	18 823

Not 9 Fastigheter och anläggningar

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Markreserv			56 195	57 504
Verksamhetsfastigheter			521 303	492 090
Fastighet för affärsverksamhet			42 297	44 656
Industrifastigheter				
Publika fastigheter (gator, vägar, parker m.m.)			75 310	74 937
Fastigheter för annan verksamhet			10 066	9 273
Övriga fastigheter			12 316	14 169
Pågående ny-, till- eller ombyggnation			36 965	39 243
Summa			754 452	731 872

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början			1 279 809	1 185 244
Nyanskaffningar			59 910	96 089
Utrangering, omklassificeringar			-1 416	-1 524
Utgående balans anskaffningsvärde			1 338 304	1 279 809
Av- och nedskrivningar				
Vid årets början			-547 937	-519 665
Årets avskrivningar			-35 915	-28 272
Försäljning				
Utrangering, omklassificering				
Utgående balans avskrivningar			-583 852	-547 937
Summa			754 452	731 872

Not 10 Maskiner och inventarier

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Fordon			4 908	4 726
Övriga inventarier			17 617	20 513
Summa			22 525	25 239

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början			144 230	134 778
Nyanskaffningar			4 545	9 451
Försäljning med mera				
Utgående balans anskaffningsvärde			148 775	144 230
Av- och nedskrivningar				
Vid årets början			-118 991	-112 251
Årets avskrivningar			-7 259	-3 740
Försäljning				
Utrangering, omklassificering				
Utgående balans avskrivningar			-126 250	-118 991
Summa			22 525	25 239

Not 11 Värdepapper och andelar

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Aktier				
Tidaholms Energi AB (helägt)			10 400	10 400
Swedbank	23	23	23	23
Netwest Sweden AB	142	142		
Inera	42	42	42	42
Delsumma aktier	207	207	10 465	10 465
Andelar				
Tolkförmedling Väst	13	13	13	13
Kommuninvest 1)	7 091	660	7 091	660
Bosnet AB 2)	3 017	2 838		
Coompanion	10	10	10	10
Delsumma andelar	10 131	3 521	7 114	683
Grundfunds-kapital				
Tidaholm-Hökensås Semesterby	10	10	10	10
Delsumma grundfunds-kapital	10	10	10	10
Totalsumma	10 348	3 738	17 589	11 158

1) Insatsen hos Kommuninvest värderas till anskaffningsvärde. Överskottsutdelning i form av återbäring och insatsränta på inbetalda medlemsinsatser har nästan omgående gått tillbaka till Kommuninvest för att öka kapitalet. Detta är enligt RKR:s yttrande inte att beakta som en intäkt i kommunen och värdet på insatsen har inte skrivits upp. Under 2021 har en obligatorisk medlemsinsats på 6 430 tkr betalats in, denna har lagts till anskaffningsvärdet. Enligt Kommuninvest är värdet på Tidaholms andel 12 790 tkr (6 359 tkr) vid årsskiftet.

2) Bosnet AB hette tidigare Bredband Östra Skaraborg.

Not 12 Bidrag till statlig infrastruktur

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Bidrag till statlig infrastruktur			6 000	6 000
Upplösning			-3 200	-2 800
Summa			2 800	3 200

Kommunfullmäktige har i avsiktsförklaring från maj 2013 beslutat sin avsikt att medfinansiera utbyggnaden av E20 upp till och med 6 miljoner kronor i 2013 års penningvärde (Kf § 55/2013). Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 15 år.

Not 13 Kortfristiga fordringar

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Kundfordringar	49 640	35 468	10 465	10 984
- varav konsumtionsavgifter	41 951	28 358	2 776	3 874
- varav faktura-fordringar	7 692	7 112	7 692	7 112
- varav faktura-fordringar AÖS 1)	-3	-2	-3	-2
Statsbidrags-fordringar	2 781	4 587	2 781	4 587
Kortfristig fordran hos koncernföretag	0	-5 142	423	13 215
Diverse kortfristiga fordringar	10 232	12 202	9 133	10 658
- varav mervärdeskatt	8 427	8 888	8 427	8 888
- varav skattekonto	1 686	2 365	625	1 569
- varav övriga	119	949	81	201
Förutbetalda kostnader	6 418	3 734	6 418	3 734
Upplupna intäkter	69 165	37 707	45 889	28 180
- varav upplupna skatteintäkter	25 672	20 773	25 672	20 773
- varav övriga upplupna intäkter	43 493	16 934	20 217	7 407
Summa	138 236	88 556	75 109	71 358

Not 14 Kassa och bank

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Kassa	32		32	42
Bank	97 148		97 013	66 771
Summa	97 180		97 045	66 813

Not 15 Eget kapital

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Ingående eget kapital			516 249	499 226
Nyttjande av lokal utvecklingsreserv			0	-1 800
Årets resultat			38 058	18 823
Totalt eget kapital			554 307	516 249
- varav resultatutjämningsreserv			91 735	91 735
- varav lokal utvecklingsreserv			7 429	7 429
- varav övrigt eget kapital			455 142	417 085

Not 16 Avsättningar pensioner

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension			13	13
Avtalspension, viss-tidspension m.m.			683	399
Särskild avtals/ålderspension			5 615	5 455
Ålderspension			3 280	2 468
Efterlevandepension				175
Löneskatt			2 327	2 065
Summa avsatt till pensioner			11 918	10 575
Antal visstidsförordnanden				
Politiker			1	1
Tjänstepersoner				
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning			10 575	10 776
Nya förpliktelse under året			1 500	265
Varav				
- nyintjänad pension			1 003	-17
- ränte- och basbeloppssuppräkning			111	249
- övrig post			386	16
Årets utbetalningar			-420	-410
Förändring av löneskatt			263	-39
Summa avsatt till pensioner			11 918	10 592
Aktualiseringsgrad			98 %	98 %
Överskottsmedel			5 247	831

För avtalen KAP-KL och AKAP-KL är årets ålderspensions- och indexeringspremier samt riskpremier inbetalda under året. Tidaholms kommun har försäkrat bort efterlevandeskyddet samt förmånsbestämd ålderspension för dessa avtal.

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnitt Redovisningsprinciper.

Not 17 Avsättning

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Bidrag till statlig infrastruktur 1)				
Ingående avsättning	3 202	6 000	6 202	6 000
Tidigare indexering	742	742	742	742
Årets indexuppräkning	266		266	
Återbetalning under året	-1 887	-540	-1 887	-540
Utgående avsättning	4 581	6 202	4 581	6 202
Avsättning för återställande av deponi 2)				
ngående avsättning	5 700		5 700	
Förändring avsättning under året		5 700		5 700
Utgående avsättning	5 700	5 700	5 700	5 700
Övriga avsättningar 3)	0	0		
Ingående avsättning			0	
Förändring under året	835		835	
Utgående avsättning	835	0	835	
Avsättning latent skatt				
Ingående avsättning	40 144	3 521		
Förändring under året	-2 762			
Utgående avsättning	37 382			
Summa	11 902	10 117	11 902	6 596

1) Kommunfullmäktige har i avsiktsförklaring från maj 2013 beslutat sin avsikt att medfinansiera utbyggnaden av E20 upp till och med 6 miljoner kronor i 2013 års penningvärde (Kf § 55/2013). Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 15 år. Indexering av medfinansieringsbeloppet sker till och med utbetalningstidpunkten enligt Trafikverkets Infrastrukturindex - Investering Väg. Återbetalning ska göras 2020–2025. Utgående avsättning motsvarar prognos för återbetalning.

2) Avsättning har vid 2020 års bokslut gjorts för en beräknad kostnad avseende återställning av deponin Siggistorps avfallsanläggning. Bedömningen av avsättningens storlek har utgått ifrån kvadratmeterpriset på tidigare genomförd återställning. Någon ändring av beräkningen har inte gjorts vid 2021 års bokslut. Enligt föreläggande från Länsstyrelsen ska sluttäckningen vara färdigställd den 31 december 2024.

3) Kommunen har under 2021 sålt en fastighet med förpliktelse att bekosta sanering till ett maximalt belopp om 834 tusen kronor.

Not 18 Lån i banker och kreditinstitut

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Swedbank hy-potek				
Ingående skuld			4 423	5 055
Nyupptagna lån				
Årets amortering			-632	-632
Total låneskuld			3 791	4 423
Kortfristig del av lån			632	632
Långfristig del			3 159	3 791
Kommuninvest				
Ingående skuld			179 504	103 754
Nyupptagna lån				80 000
Årets amortering			-7 250	-4 250
Total låneskuld			172 254	179 504
Kortfristig del av lån			7 250	4 250
Långfristig del			165 004	175 254
Summa			176 045	183 927

Sammanställning av lån i banker och kreditinstitut

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Ingående skuld			183 927	108 809
Nyupptagna lån				8 000
Årets amortering			-7 882	-4 882
Kortfristig del av lån			-7 882	-4 882
Långfristig del av lån			168 163	179 045

Kortfristig del av lån (nästa års amortering) redovisas i specifikationen till not 20.

Not 19 Andra långfristiga skulder

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Investeringsbidrag			8 528	7 731
Återstående antal år (vägt snitt)			25	24

Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Not 20 Kortfristiga skulder

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Leverantörsskulder	52 618	45 806	32 433	34 240
Korta skulder kreditinstitut	67 271	25 538	7 882	4 882
Kortfristig skuld hos koncernföretag	0	-5 550	38 263	5 142
Avräkning Avfalls- hantering Östra Skaraborg	18	18	18	18
Moms och punktskatter	2 260	1 500	2 260	1 500
Personalens källskatt och avgifter	22 118	25 049	22 118	25 049
- varav källskatt	10 286	11 695	10 286	11 695
- varav arbetsgivaravgifter	11 832	13 354	11 832	13 354
Övriga kortfristiga skulder	24 273	14 972	4 263	1 281
Skuld till VA-kollektivet	22 329	19 997	22 329	19 997
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	131 526	146 556	88 432	95 666
- varav semesterlöneskuld	29 129	28 172	29 129	28 172
- varav upplupna löner	253	123	253	123
- varav upplupna sociala avgifter på semesterlöneskuld och upplupna löner	11 693	11 309	11 693	11 309
- varav pensionskostnad individuell	20 878	20 468	20 878	20 468
- varav sammandrag för preliminär F-skatt, se specifikation nedan	287	7 037	5 065	6 571
- varav förutbetalda skatteintäkter	7 070	17 810	7 070	17 810
- varav förutbetalda tillfälliga statsbidrag	5 316	2 276	5 316	2 276
- varav upplupna räntekostnader	79	232	79	232
- varav interims-skulder	56 821	59 129	8 949	8 705
- varav förutbetalda hyror				0
Summa	322 413	273 886	217 998	187 775

Specifikation F-skatt

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Fastighetsskatt				371
Upplupen särskild löneskatt individuell del				5 503
Upplupen särskild löneskatt på utbetalda pensioner				1 734
Upplupen särskild löneskatt pensionsförsäkring				2 640
Inbetald preliminär F-skatt				-8 643
Summa tax 21				1 605
Fastighetsskatt			537	
Upplupen särskild löneskatt individuell del			5 535	
Upplupen särskild löneskatt på utbetalda pensioner			1 749	4 966
Upplupen särskild löneskatt pensionsförsäkring			4 727	
Inbetald preliminär F-skatt			-9 573	
Summa tax 22			2 975	4 966
Upplupen särskild löneskatt individuell del			5 065	
Summa tax 23			5 065	
Summa			8 040	6 571

Not 21 Pensionskund

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Ingående ansvarsförbindelse			135 751	136 940
Försäkring IPR			-9 996	
Ränteuppräknig			680	712
Basbeloppsuppräknig			1 819	3 682
Nyintjänande förtroendevalda			264	-75
Ändrat livslängdsanlagande RIPS			4 163	
Aktualisering				
Övrig post			1 127	1 254
Årets utbetalningar			-6 815	-6 762
Summa pensionsförpliktelser			126 993	135 751
Löneskatt			30 809	32 933
Utgående ansvarsförbindelser			157 802	168 684
Aktualiseringsgrad			98%	98%

Upparbetad skuld från och med 1998 samt garanti- och visstidspensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del kommer att betalas ut i mars 2022 och redovisas därför som kortfristig skuld. Under 2021 har en inlösen av ansvarsförbindelsen genomförts. Löneskatt har beräknats med 24,26 procent. Pensionskund upparbetad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse det vill säga utanför balansräkningen. Uppgifter om pensionsåtaganden baseras på beräkningar gjorda av KPA per 2021-12-31.

Not 22 Solidarisk borgen

Tidaholms kommun har i november 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och landsting/regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tidaholms kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 511 miljarder kronor och totala tillgångar till 519 miljarder kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 591 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 598 miljoner kronor.

Not 23 Borgen och andra förpliktelser

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Tidaholms Bostads AB			126 294	105 437
Tidaholms Energi AB			258 900	226 931
Borgen för föreningar	7 845	1 934	7 845	1 934
Bosnet AB			500	500
Egna hem, 40 % kommunal garanti				
Tidaholms Energi AB - företagsinteckning	31 318	31 318		
Övriga	43	45	43	44
Summa	39 206	33 297	393 582	334 846

Bosnet AB hette tidigare Bösab (Bredband Östra Skaraborg).

Under 2021 har borgensåtagandet för TEAB och TBAB utökats enligt beslut i kommunfullmäktige. Borgensåtagandet för föreningar har utökats med 6 miljoner kronor under 2021 då Tidaholms Tennisklubb utnyttjat sin kredit enligt beslut i kommunfullmäktige (Kf § 411/2019).

Not 24 Justering övriga ej likviditetspåverkande poster

	Kommunal koncern		Kommun	
	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Försäljningspris avyttran anläggningstillgång	-3 605	-3 151	-3 605	-3 151
Bokfört värde försäljning anläggningstillgång	1 252	8 137	1 252	8 137
Försäljningspris avyttran finansiell anläggningstillgång				
Bokfört värde försäljning finansiell anläggningstillgång				
Avsättning för återställning av deponi		5 700		5 700
Exploateringsmark till omsättningsstillgång	128		128	
Upplösning investeringsbidrag	-326	-303	-326	-303
Pensionskund förändring avsättning	1 343	-201	1 343	-201
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	400	400	400	400
Förändring kortfristig del av låneskuld	-3 000	-1 000	-3 000	-1 000
Indexuppräknig E20				
Avsättning avseende fastighetsförsäljning				
Övrigt	-12 922	10	1 132	10
Summa	-16 730	9 592	-2 676	9 592

Ekonomisk redovisning Vatten- och avloppsreningsverk

Resultaträkning (tusentals kronor)

	Not	2021-01-01 – 2021-12-31	2020-01-01 – 2020-12-31
Verksamhetens intäkter		19 463	18 010
Verksamhetens kostnader		-16 047	-14 792
Avskrivningar		-3 108	-2 887
Verksamhetens nettokostnader		308	331
Jämförelsestörande kostnader			
Verksamhetens resultat			
Finansiella intäkter		5	6
Finansiella kostnader		-313	-337
Resultat efter finansiella poster			
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat		0	0

Balansräkning (tusentals kronor)

Tillgångar	Not	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		41 104	43 650
Maskiner och inventarier		134	188
Summa materiella anläggningstillgångar		41 238	43 838
Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar, bostadsrätter mm			
Uppskjuten skatt			
Långfristiga fordringar			
Summa finansiella anläggningstillgångar			
Summa anläggningstillgångar		41 238	43 838
Bidrag till infrastruktur			
Medfinansiering E20			
Summa bidrag till infrastruktur			
Omsättningstillgångar			
Förråd			
Övriga kortfristiga fordringar	1,2	15 458	17 483
Kassa och bank		226	226
Summa omsättningstillgångar		15 685	17 710
Summa tillgångar		56 922	61 548

Eget kapital, avsättningar och skulder	Not	2021-12-31	2020-12-31
Eget kapital			
Årets resultat			
Resultatutjämningsreserv			
Lokal utvecklingsreserv			
Övrigt eget kapital		10 280	10 280
Summa eget kapital		10 280	10 280
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser			
Avsättning bidrag till infrastruktur			
Avsättning latent skatt			
Summa avsättningar			
Skulder			
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit			
Lån i banker och kreditinstitut		13 225	15 130
Andra långfristiga skulder		4 406	3 367
Summa långfristiga skulder		17 631	18 497
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 260	798
Övriga kortfristiga skulder	3,4,5	27 751	31 972
Summa kortfristiga skulder		29 011	32 770
Summa skulder		46 642	51 268
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		56 922	61 548

Kassaflödesanalys (tusentals kronor)

Not	2021-12-31	2020-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat	0	0
Justering för ianspråktaga avsättningar		
Justering för av- och nedskrivningar	3 108	2 887
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-83	-54
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	3 025	2 833
Ökning / minskning kortfristiga fordringar	472	1 364
Ökning / minskning kortfristiga fordringar internt	1 553	-391
Ökning / minskning förråd och varulager		
Ökning / minskning kortfristiga skulder	2 659	1 490
Ökning / minskning kortfristiga skulder internt	-6 549	-3 155
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 160	2 140
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-377	-907
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	1 122	1 232
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	745	325
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån		
Amortering av långfristiga skulder internt	-1 905	-635
Ökning av långfristiga fordringar		
Minskning av långfristiga fordringar		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 905	-635
Årets kassaflöde	0	0
ikvida medel vid årets början	226	226
Likvida medel vid årets slut	226	226

Not 1 Övriga kortfristiga fordringar

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Kundfordringar	2 776	3 874
Förutbetalda kostnader - diverse	-158	-784
Utgående fordran	2 618	3 090

Not 2 Fordringar, balansenheter

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Moms	0	977
Pensionskostnad		
Fordran på kommunens koncernvalutakonto	12 199	12 033
Övriga fördelade poster	641	1 383
Utgående fordran	12 840	14 393

Not 3 Skulder, balansenheter

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Debiteringar renhållningsavgifter	3 968	7 435
Löner december	528	619
Moms december	246	1 767
Personal och fordonsfördelning – gata	224	269
Pensionskostnad		
Övriga fakturafördelningar	52	1 476
Utgående skuld	5 018	11 566

Not 4 Kortfristig skuld, VA-kollektiv

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Ingående skuld	19 997	18 129
Årets överskott (del av)	2 332	1 868
Utgående skuld	22 329	19 997

Not 5 Övriga kortfristiga skulder

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Semesterlöneskuld	289	185
Övriga kortfristiga skulder	115	224
Utgående skuld	404	409

Lagen om allmänna vattentjänster

VA-lagen (Lagen om allmänna vattentjänster SFS 2006:412) trädde i kraft år 2007. Lagen skärper kraven på kommunens ekonomiska redovisning genom att uttryckligen hänvisa till god redovisningssed samt krav på redovisning av särskilda resultat- och balansräkningar för VA-verksamheten. När avgifterna över- eller understiger kostnaderna ska dessa redovisas som en kortfristig skuld till VA-kollektivet. Är differensen av tillfällig karaktär ska medlen återföras de närmaste tre åren. Är överuttaget avsiktligt måste det finnas en plan för användningen som normalt inte sträcker sig längre än tio år fram i tiden.

Uppföljning av finansiella risker

I januari 2020 beslutade kommunfullmäktige att anta en ny finanspolicy. Enligt finanspolicy ska kommunens finansiella risker följas upp i samband med årsredovisningen. I tabellen nedan anges gränsvärden och utfall för de finansiella nyckeltalen som antagits. År 2021 ligger kommunen inom de gränsvärden som kommunfullmäktige har beslutat.

	Målvärde	Utfall 2021-12-31
Andel ränteförfall inom ett år	<50%	27%
Räntebindningstid	1,3-4 år	1,5 år
Kapitalförfall inom ett år	<50%	4%
Kapitalbindningstid	>1,5 år	1,8 år
Andel grön finansiering	-	75%
Uppfyller likviditetsreserv	>50 miljoner	103 miljoner

Driftsredovisning

Jämförelse mot budget

Sammanställning budgetavvikelser (tusentals kronor)	Budget 2021-01-01 - 2021-12-31	Utfall 2021-01-01 - 2021-12-31	Avvikelse
Kommunstyrelsen + kommunövergripande	63 315	59 437	3 878
Kultur- och fritidsnämnd	34 478	34 633	-155
Barn- och utbildningsnämnd	340 485	340 463	22
Social- och omvårdnadsnämnd	315 167	309 773	5 394
Samhällsbyggnadsnämnd	32 439	36 859	-4 420
Jävsnämnd	316	175	141
Summa nämnder	786 200	781 340	4 860

Skillnaden mellan verksamheternas nettokostnader i resultaträkningen och ovanstående tabell är:

- driftsredovisningen ovan inkluderar vissa finansiella kostnader i nämnderna såsom till exempel verksamheternas förseningsavgifter.
- verksamheterna nettokostnader i resultaträkningen inkluderar finansförvaltningen. I driftsredovisningen exkluderas finansförvaltningen då den inkluderar interna kapitalintäkter och övriga finansiella kostnader. Samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt jävsnämnden redovisar mindre avvikelser mot budget.

Jämförelse mot föregående år

	Intäkter		Kostnader		Jämförelse mot föregående år		
	2021	2020	2021	2020	Intäkter	Kostnader	Totalt
Kommunstyrelsen + kommunövergripande	6 488	5 850	-65 925	-63 374	638	-2 551	-1 913
Kultur- och fritidsnämnd	6 273	6 847	-40 906	-40 371	-574	-535	-1 109
Barn- och utbildningsnämnd	92 353	88 343	-432 816	-411 607	4 010	-21 209	-17 199
Social- och omvårdnadsnämnd	58 348	63 757	-368 122	-371 523	-5 409	3 401	-2 008
Samhällsbyggnadsnämnd	129 318	118 512	-165 996	-151 800	10 806	-14 196	-3 390
Jävsnämnd		0	175	161	0	14	14
Summa nämnder	292 780	283 309	-1 073 590	-1 038 514	9 471	-35 076	-25 605

Investeringsredovisning

Tidaholms kommuns totala investeringsutgift för år 2021 uppgick till 64,5 miljoner kronor vilket är 49 miljoner kronor lägre än de budgeterade investeringarna.

Kommunfullmäktige har avsatt medel för investeringar i *Strategisk plan och budget 2021-2023*. Våren 2021 beslutade kommunstyrelsen att göra en ombudgetering av medel utifrån investeringsprojektens utfall år 2020.

Större färdigställda investeringar

Det tar i regel flera år för kommunen att färdigställa en större investering. I början av 2021 färdigställdes Idrottshall Rosenberg. Totalt nedlagd kostnad uppgick till 31 miljoner kronor och budgetanslaget uppgick till 30 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsenhetens verksamhet flyttat till nyrenoverade lokaler på Brukets industriområde. Kostnaden för iordningställande av lokalerna uppgick till 9,4 miljoner kronor vilket överskred budget med 2,4 miljoner kronor.

Under 2021 har planerat fastighetsunderhåll utförts på flera av kommunens fastigheter. I biblioteks- huset har ombyggnation för den öppna ungdomsverksamheten, i kultur- och fritidsnämndens regi, färdigställts och verksamheten öppnade i augusti med många besökare. Större underhållsarbeten har även utförts på Stallängens förskola, Hellidsskolan, Midgård samt Forshallen. Nedlagda kostnader för planerat underhåll uppgick till 5 miljoner kronor. Budgeterade medel för planerat underhåll var 8,6 miljoner kronor.

Större pågående investeringar

Byggnation av förskolan Rosenberg påbörjades under 2019 och färdigställdes i årsskiftet 2021-2022.

Det pågår ett arbete för att samla verksamheterna Tidaholms museum, turistbyrå och Barnens hus i gemensamma lokaler vid namn Vulcanen. Ombyggnation för färdigställande av lokalerna har pågått under hela året. Projektet beräknas vara klart våren 2022.

Större budgetavvikelser

I budgeten för 2021 anslogs 13,8 miljoner kronor till lokaler för förskoleverksamhet i Ekedalen. Dessa medel har inte förbrukats, i väntan på resultatet av folkomröstningen angående det särskilda boendet Lindängen i Ekedalen. Under 2022 har en ny förstudie om förskoleverksamhetens lokaler startat.

Under 2021 har Hellidsskolan anpassats från en F-9-skola till en 7-9-skola. Ombyggnationen har gjorts i två etapper; anpassning av kök och matsal samt anpassning av ämnessalar med mera. Den negativa avvikelsen för båda etapper uppgår till 5 miljoner kronor.

Investeringsreserven budgeterades till 10 miljoner kronor. Denna har inte nyttjats under 2021.

Budget för exploatering av framtida bostadsområden uppgick till 5 miljoner kronor. Av dessa har 0,3 miljoner kronor förbrukats.

Affärsdrivande verk

Renhållningsverket och VA-verket har inte genomfört några större investeringar under 2021.

Exploateringsområde Rosenberg

Villatomter på Rosenbergsområdet gjordes tillgängliga för köpare under 2020 och under 2021 har 12 tomter sålts.

Totalt kommunen

	Utfall 2021	Budget 2021	Tilläggsanslag & ombudg	Summa budget 2021	Avvikelse Budget / Bokfört	Ombud- getering	Överskott / Underskott
Kommunstyrelsen	1 850	11 000	-833	10 167	8 317	-528	-155
Kultur- och fritidsnämnd	334	2 300	0	2 300	1 966	1 300	666
Barn- och utbildningsnämnd	777	1 125	0	1 125	348	348	0
Social- och omvårdnadsnämnd	593	500	102	602	9	9	0
Samhällsbyggnadsnämnd	60 410	51 255	34 224	85 479	25 069	18 088	10 155
Skattefinansierad verksamhet	63 964	66 180	33 493	99 673	35 709	19 217	10 666
VA-verk	377	7 000	1 912	8 912	8 535	8 535	0
Renhållningsenhet	109	5 468	-720	4 748	4 639	4 639	0
Affärsdrivande verk	486	12 468	1 192	13 660	13 174	13 174	0
Totalt kommunen	64 450	78 648	34 685	113 333	48 883	32 391	10 666

TIDAHOLMS
KOMMUN

Orgnr: 212000-1736